STJERNEN

141. ÅRGANG · NUMMER 5 · JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE · MAJ 1992



STJERNEN

MAJ 1992



På omslaget:
Ældste Russell M. Nelson fra De Tolvs Kvorum mødtes i Leningrad (nu St. Petersburg) med medlemmer af Tabernakelkoret under deres turné i 1991. Ældste Nelson beskriver de bemærkelsesværdige begivenheder, der har fundet sted i Kirken i Midt- og Østeuropa i de sidste fem år. Se »Drama på den europæiske scene«, side 8. Foto: Craig Dimond

Børnestjernens omslag:
Omgivet af friske blomster nyder tre små piger her den skønhed, man oplever på den nordlige halvkugle på dette tidspunkt af året, når vinterens mørke erstattes af foråret – symbolet på Frelserens løfte om nyt liv til alle. Se »På vejen til Emmaus«, side 6 i Børnestjernen. Foto: Michael McConkie.

ARTIKLER

ISÆR FOR UNGE

FASTE PUNKTER

BØRNESTJERNEN

Maj 1992 · 141. årgang · Nummer 5
Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helliges
officielle tidsskrift

Det Første Præsidentskab: Ezra Taft Benson, Gordon B. Hinckley, Thomas S. Monson

De Tolvs Kvorum: Howard W. Hunter, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton, L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust, Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott.

Vejledere: Charles Didier, Rex D. Pinegar, John E. Groberg, Robert E. Wells

Redaktør: Rex D. Pinegar
Adm. direktør for Curriculum Department: Ronald L. Knighton.
Adm. direktør for Kirkens tidsskrifter: Thomas L. Peterson

International Magazines:
Chefredaktør: Brian K. Kelly
Assisterende redaktør: Marvin K. Gardner
Medredaktør: David Mitchell
Assisterende redaktør for Børnestjernen: DeAnne Walker
Tilsynsførende art director: M. M. Kawasaki
Art Director: Scott D. Van Kampen
Designer: Sharri Cook

Stjernen: *Redaktør:* Carsten Gram
Kirkenyt: Carsten Gram

Redaktionens adresse:
Translation Division
Hans Egedes Gade 2, 1. · DK-2200 København N
Telf. 31 391366

Distribution:
Nordisk Distributions Center
Smedevangen 9 · DK-3540 Lynge
Telf. 42 187727

Kirkens internationale tidsskrift udgives månedligt på dansk engelsk, finsk, fransk, hollandsk, italiensk japansk, kinesisk, koreansk, norsk, portugisisk, samoansk, spansk, svensk, tongansk og tysk; hveranden måned på indonesisk, tahitisk og thailansk; kvartalsvis på islandsk.

STJERNEN (ISSN 0900-2545) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. Second-class postage paid at Salt Lake City, Utah. Subscription price $ 10.00 a year. $ 1.00 per single copy. Thirty days notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Church Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America. Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to STJERNEN at 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Abonnement:
12 numre DKK 96,- (inkl. moms og porto). Betaling over giro 3120988 til Nordisk Distributions Center, Smedevangen 9, DK-3540 Lynge.
USA og Canada: US $ 10.00
(Surface mail).
Udkommer 12 gange om året

Tryk: BG Offset · Dk-3500 Værløse

ISSN 0900-2545

92985 110 Danish

BRINGER TRØST

Jeg kan ikke takke jer nok for artiklen, »Du må ikke begære«, af præsident Gordon B. Hinckley, i *Der Stern* (tysk) i februar 1991.

Når medicin er uden virkning, ved jeg, at Guds ord kan helbrede. På grund af flere helbredsproblemer, var jeg blevet fyret fra mit job, og jeg havde kun få penge til husleje og mad. Jeg ville gerne gå i skole og gøre andre ting, som mine venner kunne, men til tider var jeg så syg, at jeg ikke havde kræfter til at gå over til købmanden på den anden side af vejen.

En dag fik jeg *Der Stern* tidligere end sædvanligt. Jeg havde bedt om sundhed og mere tro på vor himmelske Fader. Artiklen, »Du må ikke begære«, gav mig styrke til at indse, at jeg gjorde alt det, jeg kunne.

En søster i evangeliet
Tyskland

FRELSERENS KÆRLIGHED

Jeg vil gerne lykønske jer med jeres fortræffelige blad. Jeg nyder at læse *Liahona* (spansk), fordi budskaberne og rådene fra generalautoriteterne og andre medlemmer af Kirken giver mig den åndelige styrke, jeg har brug for. Disse vigtige budskaber afspejler den kærlighed, som Herren har til sine børn.

Jeg ville ønske, at alle ville læse dette blad samt Mormons Bog, for deres formål er at hjælpe os med at opnå evigt liv og have succes her på jorden.

Leoncio Rupay
Perú

EN FULDKOMMEN GAVE

Vi er meget glade for *Liahona* (portugisisk), især for konferencenummeret. Det gør mig virkelig glad at kunne give mine venner et så stilfuldt blad som julegave. Vores familie gav *Liahona* til en kendt dommer i vores by. Han er en person af højeste kaliber, en fortræffelig dommer og far. Han studerer omhyggeligt *Liahona* sammen med skrifterne hver måned for at få inspiration i de afgørelser, han træffer som dommer. Vi håber, at vi snart kan dele evangeliets budskab med ham i hans hjem sammen med missionærerne.

Familien Remor
Criciuma Gren
Florianopolis Stav, Brasilien

BUDSKABET NÅR OS

Jeg blev døbt i februar 1991, og snart derefter modtog jeg *Der Stern* (tysk) for januar 1991. Deri læste jeg en artikel om dåb for de døde. Jeg besluttede, at jeg ville sørge for, at min mor blev døbt, så snart jeg kunne komme i templet. Derefter viste min mor sig for mig ved min seng og fortalte mig, at hun ville acceptere sin dåb.

Jeg er evigt taknemmelig for min himmelske Fader, fordi jeg tilskriver ham æren for denne vidunderlige oplevelse og *Der Stern*, som bragte mig dette budskab.

Erika Giesen
Glückstadt Ward
Neumünster Stav, Tyskland



Himmelske hjem, evige familier

Præsident Thomas S. Monson
Andenrådgiver i Det Første Præsidentskab

Vi bliver ofte, både i sang og tale, mindet om, at »familien er grundlaget for retfærdig levevis, og at intet andet kan erstatte den eller opfylde dens vigtige funktioner« (Det Første Præsidentskab, 1962).

I virkeligheden er et hjem meget mere end et hus. Et hus bygges af træ, sten og mursten. Et hjem opbygges af kærlighed, opofrelse og respekt. Et hus kan være et hjem, og et hjem kan være en himmel, når det giver ly til en familie. Ligesom den bygning, hvor familien bor, kan familien kan være stor eller lille, gammel eller ung. Den kan være i fortræffelig form eller vise tegn på slitage, forsømmelse eller forfald.

Knæl ned og bed. Vær villig til at tjene. Hjælp de vildfarne. Det er altsammen punkter på Herrens byggeplan for at gøre et hus til et hjem og et hjem til en himmel.

Nogle sidste dages hellige familier består af en far, mor, sønner og døtre, som alle er hjemme, mens andre har været udsat for, at den ene efter den anden af dens medlemmer har forladt den. Af og til forbliver blot et af medlemmerne tilbage. Familien fortsætter dog – for familier er evige.

Uanset om vi forbereder os på at etablere vores egen familie eller bare overvejer, hvordan vi kan bringe himlen nærmere vores hjem, kan vi lære noget af Herren. Han er chefarkitekten. Han har lært os, hvordan vi skal bygge.

FOTO: JED CLARK

»Organiser jer ... byg et hus, et bedehus, et fastehus, et troens hus, et lærdommens hus, et herlighedens hus, et ordens hus, ja, et Guds hus« (L&P 88:119).

Da Jesus vandrede ad byernes og landsbyernes støvede veje, det sted, som vi nu i ærbødighed kalder Det Hellige Land, og i det smukke Galilæa underviste han sine disciple. Han talte ofte i lignelser, det sprog, som folk bedst forstod. Han talte ofte om at opbygge hjem, når han underviste.

Han erklærede: »Intet hjem, der er kommet i splid med sig selv, kan bestå« (Matt. 12:25). Senere sagde han: »Se, mit hus er et ordens hus og ikke et forvirringens hus« (L&P 132:8).

I en åbenbaring til Joseph Smith i Kirtland, Ohio, den 27. december 1832, gav Mesteren dette råd: »Organiser jer, bered alt, hvad der behøves, byg et hus, et bedehus, et fastehus, et troens hus, et lærdommens hus, et herlighedens hus, et ordens hus, ja, et Guds hus« (L&P 88:119).

Hvor kunne vi gå hen og få en bedre plan, som vi kan bygge et hus efter? Et sådant hus vil kunne imødekomme de byggekrav, der er skitseret i Mattæus-evangeliet, nemlig et hus der er »bygget på klippegrund« (se Matt. 7:24-25), et hus som kan modstå prøvelsernes regn, modgangens oversvømmelser og tvivlens vinde, som er allestedsnærværende i vores udfordrende verden.

Nogle vil måske sige: »Men den åbenbaring blev givet som vejledning, da der skulle opføres et tempel. Er det relevant i dag?«

Dertil vil jeg svare: »Var det ikke apostlen Paulus, der sagde: 'Ved I ikke, at I er Guds tempel, og Guds Ånd bor i jer?'« (1 Kor. 3:16).

Lad Herren være bygmester for familien – det hjem – vi bygger. Så kan vi hver især være underentreprenører, som er ansvarlige for den afgørende del af hele projektet. På denne måde er alle med til at bygge. Derved taler jeg til alle deltagere og kommer med retningslinier fra Gud, erfaringer fra livet og med punkter, man kan overveje, når man begynder at bygge.

Første punkt: *Knæl ned og bed*

»Stol på Herren af hele dit hjerte, men forlad dig ikke på din forstand; hav ham i tanke på alle dine veje, så jævner han dine stier« (Ordspr. 3:5-6). Dette sagde den kloge Salomo, Davids søn, Israels konge.

På det amerikanske fastland erklærede Nephis bror, Jakob: »Se hen til Gud med fasthed i sindet og bed til ham med stærk tro« (Jakob 3:1).

Disse guddommeligt inspirerede råd er for os i dag som rent vand, der tilflyder udtørret jord. Vi lever i en problemfyldt tid. Lægernes venteværelser er overalt fyldt med mennesker, som er overbebyrdet med følelsesmæssige problemer såvel som med legemlige sygdomme. Advokater har fremgang, på grund af skilsmisser og folks uløste problemer. Personalerådgivere og socialrådgivere i moderne virksomheder arbejder på overtid for at hjælpe folk med at løse deres problemer.

En personalerådgivere, som skulle tage sig af mindre klager, sluttede en udsædvanlig hektisk dag med for sjov at sætte et lille skilt på sit skrivebord, beregnet på mennesker med uløste problemer. Der stod: »Har du forsøgt at bede?« Hvad denne personalerådgiver ikke var klar over, da han anbragte et sådant skilt på sit skrive bord, var, at han gav et råd, som kunne løse flere problemer, lette flere lidelser, forebygge flere overtrædelser og bringe større fred og tilfredshed i menneskesjælen end noget som helst andet.

En fremstående amerikansk dommer blev spurgt om, hvad vi som borgere i forskellige lande kunne gøre for at mindske kriminalitet, nedsætte antallet af lovovertrædelser og få fred og tilfredshed i vores tilværelse og i vore lande. Han svarede efter at have tænkt sig grundigt om: »Jeg vil foreslå, at vi vender tilbage til den gamle vane at bede familiebønner.«

Er vi som et folk ikke taknemmelige for, at familiebøn ikke er umoderne blandt os? Der findes ikke noget smukkere syn end at se en familie, som beder sammen. Der er noget rigtigt i den talemåde, som siger, at »den familie, der beder sammen, bliver sammen«.

Herren befalede os, at vi skal bede familiebøn, da han sagde: »Bed altid til Faderen i mit navn i jeres familie, så

jeres hustruer og børn må blive velsignet« (3 Nephi 18:21).

Prøv sammen med mig at forestille jer en typisk sidste dages hellig familie, som beder til Herren. Far, mor og børn knæler ned, bøjer hovedet og lukker øjnene. Hjemmet fyldes med en vidunderlig kærlighedens, fællesskabets og fredens ånd. Når faderen hører sin lille søn bede til Gud, om at hans far vil gøre det rette og adlyde Herrens befalinger, tror I så, at en sådan fader vil få svært ved at leve op til sin prægtige søns bøn? Når en teenagedatter hører sin mor anråbe Gud, om at hendes datter vil være inspireret i sit valg af venner og om, at hun vil forberede sig til at blive gift i templet, tror I så ikke, at denne datter vil forsøge at leve op til denne ydmyge bøn, som hendes mor, som hun elsker så højt, har bedt for hende? Når en far, mor og deres børn ærligt beder om, at familiens dejlige sønner vil leve værdigt, så de, når tiden er inde, kan modtage en kaldelse til at tjene Herren som hans repræsentanter i Kirkens missionsmark, begynder vi så ikke at forstå, hvordan sådanne sønner vokser op til unge mænd med et stort ønske om at blive missionærer?

Når vi beder vore familiebønner og vore personlige bønner til Gud, lad os så gøre det i tro og tillid til ham. Hvis nogen af os er lidt sene til at følge dette råd om altid at bede, så er tiden inde til at følge det nu. De, som synes at bønner er tegn på svaghed, bør erindre sig, at et menneske aldrig kan blive større, end når det knæler.

Andet punkt: *Vær villig til at tjene*

Eksemplet på tjenestegerninger finder vi i Herrens levevis. Jesu liv og tjenestegerninger er som en lanterne, der udstråler godhed. Han styrkede de invalides lemmer, fik blinde til at se, døve til at høre og gav døde livet tilbage.

Der var kraft i hans lignelser. I lignelsen om den barmhjertige samaritaner sagde han: »Du skal elske din næste som dig selv«. Ved sin godhed mod kvinden, der blev grebet i hor, belærte han om barmhjertig forståelse. I sin lignelse om talenterne, lærer han os, at vi skal forbedre os og bestræbe os på at blive fuldkomne. Han forberedte os til vores opgave med at opbygge evige familier. Mennesker, der opløfter, læner sig ikke op ad andre. De, som tjener, har ingen selvmedlidenhed.

I vores profet, præsident Ezra Taft Benson og hans familie, ser vi eksemplet på villighed til at tjene. Præsident Benson har over for generalautoriteterne beskrevet, hvordan hans far blev kaldet på mission. Han forlod sin gravide hustru, sine syv børn, sin gård og alt, hvad han havde. Mistede han noget? Præsident Benson fortæller, hvordan hans mor samlede familien om køkkenbordet i skæret af en blafrende petroleumslampe og læste brevene højt fra sin mand. Hun måtte flere gange, mens hun læste, holde inde for at tørre sine øjne, for tårerne strømmede ned ad hendes kinder. Hvad fik de ud af det? At alle børnene senere drog på mission. Alle var villige til at tjene.

Tredje punkt: *Hjælp de vildfarne*

På rejsen ad livets vej sker der ulykker. Nogle kommer væk fra den afmærkede vej, som fører til evigt liv, blot for at opdage, at den genvej, de valgte, er blind. Ligegyldighed, sjuskeri, selviskhed og synd har sin pris. Der er dem, som af uforklarlige årsager vandrer i en anden takt, blot for senere at opdage, at det de fulgte var sorgernes og lidelsernes fløjtespiller.

I slutningen af 1985 udtrykte Det Første Præsidentskab deres bekymring for dem, der er kommet bort fra Kristi fold, og udsendte et særligt budskab med titlen, »En invitation til at komme tilbage«. Dette budskab indeholdt denne appel: »Vi opfordrer alle Kirkens medlemmer til at tilgive dem, der har forurettet dem. Til dem, der er blevet inaktive, og dem, der er blevet kritisk indstillet, siger vi: 'Kom tilbage. Kom tilbage og sid ved Herrens bord og smag igen de søde og mættende frugter af fællesskab med de hellige.' Vi er overbevist om, at mange længes efter at vende tilbage, men at de har følt sig ubekvemme ved tanken. Vi forsikrer jer om, at I vil blive mødt med åbne arme, og hjælpsomme hænder.«

Her var en dreng, som i løbet af natten blev en mand. Her var en far, som, idet han undertrykte sin vrede, og stolthed, rakte ud for at redde sin søn.

Måske vil en ofte gentagen scene hjælpe dig med at forstå din personlige mulighed for at hjælpe de vildfarne. Lad os se på en familie med en ung mand ved navn Jack. Igennem hele Jacks opvækst havde han og hans far haft mange alvorlige skænderier. En dag, da Jack var 17 år gammel, havde de et særligt slemt skænderi. Jack sagde til sin far: »Dette er prikken over i'et. Jeg rejser hjemmefra, og jeg kommer aldrig tilbage!« Med denne sætning, gik han ind på sit værelse og pakkede sin kuffert. Hans mor tryglede ham om at blive, men han var for vred til at lytte. Han lod hende stå grædende i døren.

Da Jack var ved at gå ud af havelågen, hørte han sin far kalde: »Jack, jeg ved at en stor del af skylden til at du rejser ligger hos mig. Det er jeg i sandhed ked af. Jeg vil, at du skal vide, at hvis du nogensinde ønsker at komme hjem igen, så er du altid velkommen. Jeg vil prøve at være en bedre far for dig. Jeg ønsker, at du skal vide, at jeg altid vil elske dig.« Jack sagde ingenting, men tog hen til busstationen og købte en billet til et sted langt borte. Mens han sad i bussen og så kilometer efter kilometer forsvinde bag sig, tænkte han over sin fars ord. Han forstod, hvor meget kærlighed det havde krævet af hans far at gøre det, han havde gjort. Far havde undskyldt. Han havde bedt ham om at komme tilbage og hans ord genlød i sommerluften: »Jeg elsker dig«.

Da var det, at Jack forstod, at næste træk var op til ham. Han vidste, at den eneste måde han nogensinde kunne finde fred med sig selv på, var over for sin far at vise den samme modenhed, godhed og kærlighed, som hans far havde vist ham. Jack stod af bussen, købte en billet og tog hjem.

Han ankom kort efter midnat, gik ind i huset og tændte lyset. Der, i gyngestolen, sad hans far med bøjet hoved. Da faderen kikkede op og så Jack, rejste han sig, og de faldt i hinandens arme. Jack sagde ofte: »Disse sidste år, hvor jeg boede hjemme, var blandt de lykkeligste i mit liv.«

Her var en dreng, som i løbet af natten blev en mand. Her var en far, som, idet han undertrykte sin vrede, og stolthed, rakte ud for at redde sin søn, før han blev en af de mange fortabte, der er et produkt af ødelagte familier og splittede hjem. Kærligheden var det, der bandt, den lindrende medicin. Kærlighed – så ofte følt, så sjældent udtrykt.

Fra Sinajbjerget tordner det i vore ører: »Ær din fader og din moder« (2 Mos. 20:12). Og senere, fra den samme Gud lyder formaningen: »I skal leve sammen i kærlighed« (L&P 42:45).

Knæl ned og bed. Vær villig til at tjene. Hjælp dem der er kommet på afveje. Det er altsammen punkter på Herrens byggeplan, hvorefter vores hus bliver et hjem, og vores hjem en himmel.

Lad os bygge professionelt, uden genveje ved at følge hans plan. Så vil Herren, som er vores bygningsmester, måske sige til os, som han sagde, da han viste sig for Salomo, der byggede i en forgangen tid: »Jeg har helliget dette hus, som du har bygget, for der at stadfæste mit navn til evig tid, og mine øjne og mit hjerte skal være der alle dage« (1 Kong. 9:3). På den måde vil vi få himmelske hjem og evige familier. □

FORSLAG TIL SAMTALEEMNER FOR HJEMMELÆRERE

1. Herren har givet os en plan, så vi kan opbygge stærke og lykkelige familier.
2. Disse retningslinier er:

- Knæl ned og bed. Bøn kan løse flere problemer, lette flere lidelser, forebygge flere overtrædelser og bringe større fred end noget andet.
- Vær villig til at tjene. Mennesker, der opløfter, læner sig ikke op ad andre. De, som tjener, har ingen selvmedlidenhed.
- Hjælp de vildfarne. Kærligheden er det, der binder, den lindrende medicin.



DRAMA PÅ DEN EU

Ældste Russell M. Nelson
De Tolv Apostles Kvorum

Grundet de bemærkelsesværdige begivenheder, der er sket i Kirken i Midt- og Østeuropa i de sidste fem år, er jeg blevet bedt om at gennemgå disse begivenheder ud fra mit personlige synspunkt. Denne del af verden har på det seneste været scene for store dramatiske begivenheder. Før jeg går over til selve dramaet, vil jeg gerne fastslå nogle få grundlæggende begreber:

• Denne beretning, skrevet af kun et medlem af De Tolvs Råd, gengiver ikke på nøjagtig måde mine kollegaers virke i deres opgaver i forbindelse med denne og andre egne af verden. Alle medlemmer af Det Første Præsidentskab og alle medlemmer af De Tolv Apostle har arbejdet på den europæiske scene – fra Storbritannien og Nordirland til Østeuropa – i denne periode. Denne store indsats har velsignet dette kontinent umådeligt. Disse brødre har ligeledes adlydt guddommelig ledelse, åbnet døre til nationer og indviet lande, mens de har grundlagt Kirken dér og ordnet dens anliggender. De har forstørret deres kaldelser og har været eksempler på de fine egenskaber, som har været så inspirerende for mig og andre, som fulgte.

• Ansvaret som apostel er ikke begrænset til et kontinent eller dets folk. De Tolv skal undervise indbyggerne i hele verden (se Matt. 28:16-19; Mark. 16:14-15; Luk. 24:47-48; Joh. 21:15-17; Åb. 14:6; Mosiah 3:13; Alma 29:8; L&P 42:58; 107:33; 134:12).

• De Tolv »kalder De Halvfjerds til hjælp frem for de andre« (L&P 107:38). Under dette guddommeligt inspirerede organisationsmønster tjener De Halvfjerds i områdepræsidentskaber og leder missionspræsidenters og lokale lederes virke.

• De Tolv tjener efter opgave fra Det Første Præsidentskab i Kirken. I denne opgave, gør de sig værdige til følgende løfte fra skrifterne: »De Tolv … skal have magt til at åbne mig riges dør for enhver nation, som (Det Første Præsidentskab) sender dem til« (L&P 112:21).

Herren har sagt: »Jeg vil fremskynde mit værk til sin tid« (L&P 88:73). Alle, som har lagt mærke til Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helliges seneste vækst, vil i højeste grad være opmærksom på denne forøgelse af hastigheden. Det bør gøre os ydmygt taknemmelige for Herrens almægtige hånd. Hindringer, der syntes uoverstigelige, har vist sig blot at være udfordringer for de trofaste, fordi »for Gud er ingenting umuligt« (Luk. 1:37).

Inspiration har forberedt vejen fra begyndelsen, da Herren tilskyndede profeten Joseph Smith til at skrive den 12. trosartikel: »Vi tror, at vi må være loyale over for konger, præsidenter, herskere og øvrighedspersoner og adlyde, ære og holde lovene.« Denne inspirerede udtalelse er i sandhed skrevet til vore dage. Profeten vidste, at evangeliet til sidst ville blive bragt til alle lande, uden hensyn til forskelle i regeringsform. Han vidste, at frelsens og ophøjelsens ordinanser kunne velsigne folkenes tilværelse uanset deres politik. Og han vidste, at folk, som var undervist i de rette principper, og som var loyale over for deres samfundsledere og holdt de lokale love, i højeste grad var i stand til at nyde evangeliets velsignelser.

Og det har således været tilfældet i denne periode med så store ændringer. Det vil være uhensigtsmæssigt at forsøge at analysere dette, men det bør nævnes, at kirkeledernes indsats i disse lande kom før denne store politiske ændring, og ikke efter. Det er tilstrækkeligt at sige, at Europas lande har været udsat for politisk pres, ideologiske spændinger og udfordringer mht. kommunikation, der

ROPÆISKE SCENE

skyldes et væld af forskellige sprog. Grænser er blevet ændret af krige og traktater. Byer er blevet ødelagt af bomber, men genopbygget ved en ukuelig ånd hos de uforfærdede indbyggere, som længtes efter en bedre fremtid.

Vi har i høj grad været opmærksomme på historien bag dette. Europa er betydningsfuld for Kirken. Det var fædrelandene for mange nuværende lederes forfædre. Missioneringen, især på De Britiske Øer og den nordlige del af Europa, bragte faste støtter, som gav styrke og stabilitet til Kirken i dens første år.

I 1991 besøgte ældste Russell M. Nelson og medlemmer af Tabernakelkoret Sommerhaven i Leningrad (nu St. Petersburg). Et år tidligere havde ældste Nelson i den samme have genindviet dette land til evangeliets forkyndelse.

FOTO: CRAIG DIMOND



Til højre: I august 1982 oprettede ældste Thomas S. Monson fra De Tolvs Kvorum Freiberg Stav i Østtyskland. Fra venstre: Frank Herbert Apel, stavspræsident; ældste Hans B. Ringger, regionalrepræsentant; Gottfried Richter, førsterådgiver i missionen i Østtyskland; ældste Robert D. Hales fra De Halvfjerds' præsidium; Henry Burkhardt, missionspræsident; ældste Monson og Gunter Schultze, andenrådgiver i missionen i Dresden. Længst til højre: Freiberg-templet tiltrak 90.000 besøgende før indvielsen i juni 1985.

Kirkens fremgang i Europa i de sidste år er alt for omfattende til at blive behandlet tilstrækkeligt i denne artikel. Derfor bliver det nødvendigt at begrænse de lande og situationer, der beskrives. Derfor erkender jeg mig allerede her i begyndelsen skyldig i at udelade mange vigtige detaljer.

Når vi ser en film eller et skuespil, ser vi en liste over navne, som er en anerkendelse af skuespillere og folk, der arbejder bag scenen, og som har været uundværlige. Pladsproblemer nødvendiggør, at jeg springer dette over. Jeg anerkender dog den utrættelige og uselviske indsats fra de generalautoriteter, som har virket i områdepræsidentskabet for Europa fra sidst i 1985 til midt i 1991: Ældsterne Joseph B. Wirthlin, Carlos E. Asay, Hans B. Ringger, Derek A. Cuthbert, John Sonnenberg, Russell C. Taylor, John R. Lasater, Albert Choules, jun. og Spencer J. Condie. Modige ægtepar og pionérmissionærer fortjener megen anerkendelse. De østtyske og tjekkoslovakiske helliges eksemplariske adfærd er især betydningsfuld. På grund af deres retskafne eksempel gav deres regeringer positive anbefalinger på andre landes forespørgsler.

Jeg vil ofte henvise til ældste Ringger fra De Halvfjerds. Han har været det medlem af områdepræsidentskabet i Europa, som har fået ansvar for disse særlige lande i Midt- og Østeuropa. Ældste Ringger er født i Schweiz, arkitekt og elektroingeniør. Hans partnerskab med mig i disse opgaver har været højst usædvanlig for regeringsmænd, der var vant til at have med professionelle gejstlige at gøre. Faktisk har det karakteristiske ved os ofte virket afvæbnende. Uvægerligt er vores værter blevet overraskede over at blive præsenteret for en amerikansk hjertekirurg og en schweizisk arkitekt, der nu sammen arbejder fuld tid for deres kirke. Jeg hylder især ældste Ringger.

Ældste Dennis B. Neuenschwander fra De Halvfjerds blev for nyligt afløst efter at have tjent fire år som præsident for østmissionen i Wien. Hans pionerindsats har været kolossal i næsten alle de lande, der er nævnt i denne beretning. Ud af de 11 nye missioner, der er oprettet i Europa i de sidst to år, er seks (Den Tjekkoslovakiske Mission, Østmissionen i Helsingfors, Den Græske Mission, Den Ungarnske Mission, Den Polske Mission, og Den Bulgarske Mission) blevet oprettet fra distrikter i hans mission under hans periode som præsident. Uden tvivl vil flere blive oprettet. Det er en bemærkelsesværdig bedrift.

Søster Beverly Campbell, præsident Ralph W. Hardy jun. og andre medlemmer af Kirkens informationskomité i Washington D.C. har været særlig hjælpsomme med at formidle kontakter til ambassadører og øvrighedspersoner dér og i udlandet. De, deres partnere og kollegaer har fortjent vores dybeste taknemmelighed.

Forenet i taknemmelighed anerkender vi Herrens hånd i disse bemærkelsesværdige bedrifter, for det er hans værk, vi er kaldet til at udføre.

GEOGRAFI

Denne beretning fokuserer på ti lande i Midt- og Østeuropa. Den geografiske definition er som følger:

Midteuropa omfatter Polen, Ungarn, Tjekkoslovakiet og indtil den 3. oktober 1990, Østtyskland. På denne dag blev Østtyskland forenet med Forbundsrepublikken Tyskland. Dens tidligere suveræne eksistens som Den Tyske





FOTO: TIM BROSNAHAN

Demokratiske Republik var meget betydningsfuld for dette drama. Balkanlandene består af fem lande og kaldes således, fordi de ligger på Balkanhalvøen. Disse lande er Jugoslavien, Rumænien, Bulgarien, Albanien og Grækenland. På det tidspunkt, hvor denne beretning blev skrevet, bestod Sovjetunionen af 15 republikker, hvoraf tre var de baltiske lande, Estland, Letland og Litauen, som ligger ved Østersøen. Der er ingen tvivl om, at alt dette, vil være anderledes, når artiklen trykkes og udgives.

Den østlige grænse af Europa ligger ved Uralbjergene. Sovjetunionen øst for Uralbjergene klassificeres geografisk som det asiatiske fastland. Området vest for Uralbjergene er derfor en del af Østeuropa.

Betegnelsen *Centraleuropa* er ikke blevet brugt. For europæerne er der ikke noget decideret »center« for kontinentet.

Lad os nu få Kirken på scenen og gå lidt tilbage i tiden. Præsident Ezra Taft Benson blev Kirkens 13. præsident den 10. november 1985. Torsdagen efter at han blev indsat som præsident, gav Det Første Præsidentskab bestemte opgaver til hvert medlem af De Tolv. Mit ansvar blev at være førstekontakt til værket i hele Europa, idet jeg efterfulgte ældsterne Thomas S. Monson og Neal A. Maxwell. Ældste Monson, som nu er medlem af Det Første Præsidentskab, har overvåget forholdene i Midt- og Østeuropa i omkring to årtier. Ældste Maxwell havde virket som førstekontakt for resten af Europa, deriblandt Storbritannien og Nordirland samt Afrika.

På dette tidspunkt var aktiviteterne i Midt- og Østeuropa begrænsede. Ældste Spencer J. Condie, nu medlem af De Halvfjerds, var dengang præsident for missionen i Østrig. Nogle få modige ægtepar virkede som »venskabsmissionærer« under hans ledelse. Et ægtepar virkede i Polen, et andet rejste ind og ud af Ungarn (fra Østrig), endnu et par eller to virkede i Jugoslavien og andre ægtepar i Grækenland. Selvfølgelig var ingen kaldet til U.S.S.R.

I mellemtiden havde trofaste medlemmer af Kirken boet i Østtyskland og i Tjekkoslovakiet i årtier under politisk tvang. Selvfølgelig tjente ingen missionærægtepar der. Medlemmernes aktivitet var begrænset på grund af disse landes restriktive regime. Første gang min hustru og jeg besøgte Tjekkoslovakiet i 1975, var jeg blevet inviteret i min kapacitet af læge. Da vi var i Prag, mødtes vi med nogle få hellige i et medlems lejlighed, som vi kom op til via en dårlig belyst trappe. Vi husker tydeligt mødet med de to medlemmers 15-årige datter. De fortalte, at de aldrig før for deres datter havde afsløret deres tilhørsforhold til Kirken. Den aften blev hun – for første gang – betroet denne potentiel farlige oplysning. Efter dette møde satte distriktspræsidenten os af sin bil et stykke vej fra vores hotel, så politiet ikke skulle se ham sammen med os. Under disse påtvungne begrænsninger var der intet håb for, at der kunne missioneres hverken i Tjekkoslovakiet eller i Østtyskland. Begge disse lande havde været velsignet med missionærer før anden verdenskrig.

ET TEMPEL PRYDER LANDET

En betydningsfuld begivenhed fandt sted i 1985. Et tempel blev bygget i Østtyskland. Det blev indviet den 29. juni 1985 af præsident Gordon B. Hinckley, i hvis bøn dette bemærkelsesværdige udtryk for håb lød: »Må denne

Til højre: Den første SDH-kirke, der blev bygget i Polen, blev indviet i juni 1991.
Længst til højre: For de polske hellige var indvielsen af deres første kirkebygning en drøm, der gik i opfyldelse. Nederst: Disse to mødre med deres døtre var blandt de hellige, der deltog i et distriktsmøde i Budapest i Ungarn.

dag længe blive mindet i din kirkes annaler. Må den blive husket med taknemmelighed og påskønnelse. Må den være begyndelsen til en ny glædens dag for dit folk.«

Herren opfyldte i sandhed denne bøn. Den blev et profetisk løfte. Når vi nu ser tilbage, er det tydeligt, at påvirkningen fra dette tempel har været umådelig stor. Den åndelige udstråling fra dette tempel fortjener meget af æren for de ændringer, der er sket. Dette Herrens hus var det midtpunkt, hvor omkring alle gode ting siden syntes at dreje sig.

Med denne baggrund, der nu er lagt for dramaet, lad os så gennemgå den fremgang, der er indtruffet i hvert enkelt land, begyndende i det nordlige område i Midteuropas korridor.

POLEN

Den 31. maj 1986 var jeg sammen med præsident Thomas S. Monson og ældste Ringger til møder med Adam Lopatka, leder for religiøse anliggender, og Tadeusz Dusik, leder for ikke-katolske forhold, samt deres medarbejdere. Over for dem udtrykte vi håb om at opnå to ting: at unge missionærer kunne komme ind i Polen, og at vi kunne få tilladelse til at bygge en kirke. Vi fik tilladelse til begge dele.

Den 15. juni 1989 tog vi det første spadestik til den første mormonkirke, der skulle bygges på polsk jord. Den er siden blevet færdig og blev indviet den 22. juni 1991.

Den 1. juli 1990 blev vores første mission i Polen grundlagt med hovedsæde i Warszawa og med Walter Whipple som præsident. Den første missionær, der blev kaldet fra den polske mission var en smuk ung dame ved navn Ursula Adamska, som virkede i Tacoma-missionen i Washington. Hun bor nu i Warszawa og var konferencier, da Tabernakelkoret sang dér ved deres nyligt afholdte koncert.

ØSTTYSKLAND

Mange stærke omvendte i Kirkens tidlige historie kom fra det område, vi indtil for nyligt kendte som Østtyskland. Karl G. Maeser blev f.eks. født i Meissen, nær Dresden. (Han blev i 1875 forstander for Brigham Young Academy i Provo i Utah). Siden afslutningen af anden verdenskrig er vores medlemmer samvittighedsfuldt og i det stille fortsat værket i stor hengivenhed. Præsident Monsons, ældste Wirthlins, ældste Asays, ældste Ringgers og andre generalautoriteters meget omhyggelige lederskab affødte fortjent respekt blandt regeringslederne. De opdagede, at vores medlemmer var retskafne og ærlige borgere. Disse helliges moralske retskaffenhed og deres oprigtige tro var bogstavelig talt årsag til, at de fik et tempel i Freiberg.

Henry Burkhardt blev kaldet som præsident for dette tempel, og hans hustru, Inge, som tempelpræsidentinde. I mange år har familien Burkhard været de østtyske helliges afholdte leder. Ved en lejlighed, hvor præsident Monson præsiderede ved en regionalkonference dér, bad han om, at alle dem, som på et tidspunkt havde modtaget en velsignelse af præsident Burkhard, blevet kaldet af ham, indsat eller kærligt rådgivet af ham, rakte hånden i vejret. De fleste af medlemmerne i forsamlingen rakte hånden op! Familien Burkhards indflydelse har været umådelig stor.

Den 28. oktober 1988 mødtes præsident Monson og





jeg, ledsaget af ældste Ringger, præsident Burkhard og andre kirkeledere, med regeringsledere i Østberlin. Vi kom med to direkte begæringer. Vi bad om tilladelse til, at udenlandske missionærer kunne komme ind i Østtyskland. Desuden bad vi om tilladelse til, at vore værdige unge ældster i Østtyskland kunne rejse ud i to år for at tage på mission et andet sted i verden. De svar, vi til sidst fik på begge spørgsmål var *ja*! Det var i sandhed et historisk øjeblik! (Se Thomas S. Monson, »Tak til Gud«, *Stjernen*, juli 1989).

Regeringen hædrede præsident Monson, som havde spurgt om de ville udpege særlige lande, hvortil deres missionærer helst eller helst ikke skulle sendes. Efter at regeringslederne sammen havde talt om denne sag, svarede deres talsmand ganske enkelt: »Præsident Monson, vi stoler på jer! I kan sende dem hvorhen, I ønsker det.« De

FOTO: CRAIG DIMOND




FOTO: CRAIG DIMOND

første ti ældster rejste til England, USA, Canada, Argentina og Chile. De har alle fuldført deres mission og er siden med ære vendt tilbage til deres hjem.

Den første lille gruppe af tilrejsende missionærer kom ind i Østtyskland den 28. marts 1989 under ledelse af præsident Wolfgang Paul. Deres antal er nu øget væsentligt. I det efterfølgende halvandet år er flere end 1.100 nyomvendte blevet døbt der.

Lige efter at præsident og søster Paul var flyttet til Dresden, skulle deres børn lære russisk, så de fik en kvindelig lærer. Efter et stykke tid blev denne lærerinde omvendt og blev døbt i Kirken. Senere fulgte hendes forældre samme vej.

I november 1989 faldt Berlinmuren, og forskellige begivenheder resulterede til sidst i genforeningen af Tyskland, den 3. oktober 1990. Mindre end tre uger senere, den 21. oktober, vendte præsident Monson, ældste Ringger og jeg tilbage til Berlin for at reorganisere Kirken i denne del af Tyskland. Næsten 2.500 mennesker deltog i hovedmødet ved konferencen i Berlin. De hellige var så taknemmelige for at være sammen igen! Der var næsten ikke et øje tørt i forsamlingen. Dernæst holdt vi møde med flere end 150 missionærer i Berlin.

Denne mission blev delt den 1. juli 1991, og den nye Berlin-mission blev oprettet med Manfred H. Schütze som præsident. Han efterfulgte præsident Paul, hvis pionerindsats vi taknemmeligt værdsætter. Præsident Magnus R. Meiser erstattede præsident Paul i Dresden-missionen i Tyskland. Nu er Tyskland og dets folk politisk genforenet; medlemmerne af Kirken er ikke kun verdsligt, men også åndeligt genforenet i Mesterens værk, som de elsker og tjener.

TJEKKOSLOVAKIET

Vejen til anerkendelse i dette land har været både lang og desillusionerende. Siden ældste Ringger og jeg fik tildelt vores opgave i Europa, har vi rejst til Tjekkoslovakiet mindst én gang om året for at mødes med regeringsledere i Prag. To rejser over Atlanten blev belønnet med fiasko eller knuste håb og den tomme udtalelse, at »jeres ansøgning om anerkendelse overvejes stadig«. Da vi vendte tilbage til Prag den 6. februar 1990, fandt vi ud af, at den mand, som vi havde talt med, ikke længere sad i sin stilling. Da hans efterfølger hørte vores beretning, sagde han: »Jeres ansøgning om anerkendelse vil blive godkendt i denne måned. Jeres folk kan igen gå i kirke i fuld værdighed. Jeres missionærer kan igen vende tilbage til dette land.« Anerkendelsen blev godkendt den 21. februar, gældende fra den 1. marts 1990.

Da vi havde hørt denne betydningsfulde udtalelse, følte jeg, at den virkelige helt i denne historie var vores distriktspræsident i Tjekkoslovakiet, Jiri Snederfler. Omkring to eller to et halvt år før, fandt ældste Ringger og jeg ud af, at anerkendelsen kun formelt kunne gives til et *tjekkoslovakisk* medlem af Kirken. Derfor tog vi hjem til br. og str. Snederfler. Vi fortalte, at vi lige havde fået disse oplysninger af formanden for rådet for religiøse anliggender. Vi vidste, at andre tjekkoslovakiske ledere og anderledes tænkende var blevet fængslet eller dræbt på grund af deres religiøse tro eller afvigende meninger. Derfor fortalte vi br. Snederfler, at vi, som hans kirkeledere, ikke kunne eller ville bede ham om at søge denne anerkendelse. Efter at have tænkt over det et lille øjeblik, sagde br. Snederfler ydmygt: »Jeg tager derhen! Jeg

Længst til venstre: Ungarnske unge, der deltager i et distriktsmøde i Budapest. Til venstre: Alajosné Pekars (i midten) med sin søn, Alajos, og døtrene, Nikolett og Claudia, sidste dages hellige fra Budapest.

vil gøre det!« Mens han talte, fældede hans hustru, Olga, en tåre. De omfavnede hinanden og sagde: »Vi vil gøre det, der er nødvendigt. Dette er for Herren, og hans værk er vigtigere end vores frihed og liv.« Nogle måneder senere, da papirerne var udfyldt på rette måde, afleverede br. Snederfler dem personligt. Han og vore medlemmer blev herefter udsat for intensiv overvågning. De hellige fortsatte med mod og tro. Til sidst, efter en tid med faste og bøn og fuldstændig overholdelse af alle krav, kom denne fantastiske anerkendelse. Hvor jeg dog beundrer familien Snederfler og alle disse modige medlemmer, som udholdt så mange spørgsmål og farer! Br. Snederfler er blevet kaldet til at præsidere over templet i Freiberg fra 1. september 1991, og efterfølger dermed præsident Burkhard, som har ydet mere end seks års hengiven og trofast tjeneste. Søster Olga Snederfler tjener som tempelpræsidentinde, efterfølgende søster Burkhard.

Den 1. juli 1990 blev den tjekkoslovakiske mission, der havde været forbudt i 40 år, atter genåbnet med Richard W. Winder som præsident. Han var på mission her som ung mand. Hans hustru, Barbara, blev afløst som præsidentinde for Hjælpeforeningens hovedbestyrelse for at kunne følge sin mand på hans betydningsfulde opgave, hvortil de var så ualmindelig godt kvalificerede.

UNGARN

Efter godkendelse af Det Første Præsidentskab, fik jeg det privilegium påskesøndag, den 19. april 1987, at indvie Ungarn på Gellért-bjerget i Budapest. To dage senere mødtes ældste Ringger og jeg med formanden for rådet for religiøse anliggender, Imre Miklos. Vores modtagelse var i begyndelsen lidt anspændt. Det var tydeligt, at vi hverken var velkomne eller ønskede. Det gik ikke særlig godt. Men jeg følte mig tilskyndet til at lade denne leder vide, at jeg to dage før dette møde havde bedt en apostolsk bøn for hans land og for dets folk. Da jeg nævnte dette, ændrede hans ansigtsudtryk sig. Nu lyttede han. Mødet, der var planlagt at skulle vare en halv time, varede halvanden. Fra dette tidspunkt blev han vores ven og fortaler. Der blev holdt flere efterfølgende møder, der var særdeles vellykkede. 14 måneder senere vendte ældste Ringger og jeg tilbage til Budapest for at foretage den formelle ceremoni med hr. Miklos den 14. juni 1988, som bekræftede Kirkens officielle anerkendelse i Ungarn.

I oktober 1989 blev det årlige seminar for alle missionspræsidenter og deres ægtefæller afholdt i Budapest. Præsident Thomas S. Monson og søster Frances J. Monson deltog. På selve den dag, hvor seminaret blev afholdt, den 17. oktober, ændrede den ungarnske regering navnet på deres land fra Den Ungarnske Folkerepublik til Den Ungarnske Republik. Landet var blevet et demokrati.

En ny mission blev åbnet den 1. juli 1990 med James L. Wilde som præsident. Vores kirkebygning i Budapest blev indviet af præsident Monson, og flere menigheder udvikler sig dér og på andre åndeligt stærke steder.

JUGOSLAVIEN

Præsident Monson indviede dette land den 31. oktober 1985, lige før han blev kaldet til Det Første Præsident-





skab. Mit første besøg i dette land som kirkeleder fandt sted i april 1987. Ældste Ringger og jeg mødtes med regeringsledere for religiøse anliggender for Serbien og Kroatien, og ligeledes for Jugoslavien. Vores tolk var Kresmir Cosic, forhenværende stjernespiller på basketballholdet ved Brigham Young-universitetet. Br. Cosic var blevet national sportshelt i Jugoslavien. Regeringsmedlemmerne tilstod, at de ikke var særlig ivrige efter at mødes med lederne for mormonkirken, men de var begejstrede for at skulle mødes med br. Cosic, som de beundrede og regelmæssigt så i fjernsynet.

Vi har nu en lovlig anerkendt kirkebygning i Zagreb og menigheder i andre større byer. Ældster og missionærægtepar, der tjener i Jugoslavien, er i øjeblikket udsendt fra Wien-missionen i Østrig. Vi beder oprigtig for en fredelig løsning på de problemer, som i øjeblikket plager dette

FOTO: PEGGY JELLINGHAUSEN

Yderst til venstre: Ivan og Bonnie Valek. Br. Valek virker som distriktspræsident for de hellige i Jugoslavien.
Til venstre: Børn i en europæisk flygtningelejr i Østrig møder en tysk SDH-missionær.
Nederst: Ældsterne Ryan Cox og Kim Simpson fra Wien Øst-missionen ses her i Zagreb i Jugoslavien.

land. Der findes mange udsøgte sjæle i dette smukke land.

RUMÆNIEN

Ældste Ringger og jeg kom første gang til Bukarest i Rumænien i oktober 1987, hvor vi ganske kort traf regeringsledere.

Vi vendte tilbage i februar 1990, fem uger efter den blodige revolution, som fældede landets langvarige diktator. Den 9. februar, indviede jeg, med myndighed fra Det Første Præsidentskab landet Rumænien i Çismigiu-parken – som oversat betyder »vandbærerens« park. Det syntes særlig symbolsk, når man tænker på det budskab, Herren gav til kvinden ved brønden i Samaria. Jesus sagde til hende: »Enhver, som drikker af dette vand, vil tørste igen,

men den, som drikker af det vand, jeg giver ham, han skal til evig tid ikke tørste, men det vand, jeg giver ham, skal i ham blive et kildespring til evigt liv« (Joh. 4:13-14).

Vi spurgte de nye regeringsledere, hvad vi som kirke kunne gøre for at hjælpe dem. De bad om hjælp til deres forældreløse børn. Vi fik at vide, at der var flere end 30.000 forældreløse børn alene i Bukarest. Vi besøgte et af børnehjemmene. Jeg har set meget sørgeligt i mit liv. Jeg har arbejdet på almissehospitaler i Bombay i Indien og opereret under vanskelige omstændigheder i Kina og andre steder. Men intet var så tragisk som det, jeg så i denne institution.

For at yde hjælp reagerede medlemmerne af Kirken på en meget gavmild og menneskekærlig måde. Jeg anerkender især de hellige i Europa, som læssede utallige vogne med ting, der var brug for, for at lette disse stakkels børns situation.

Flere modne, veluddannede og professionelt forberedte sidste dages hellige har reageret på kaldet til at tjene på særlige måder i Bukarest, idet de har ydet frivillig hjælp, ligesom Ammon gjorde i Mormons Bogs dage. Deres indsats er lige så mindeværdig som andre pionerers præstationer i Kirkens historie.

Disse missionærer virker under ledelse af præsidenten for Den Ungarnske Mission. Der findes menigheder, bestående af medlemmer og interesserede venner, som regelmæssigt holder kirkemøder i Rumænien.

BULGARIEN

Da ældste Ringger og jeg kom til Sofia i Bulgarien for første gang den 30. oktober 1988, havde vi fået at vide, gennem »tredje part«, at vi ville blive hentet i lufthavnen, og at de rette aftaler var truffet. (Lejlighedsvis havde det været vores erfaring, at de fleste ledere i disse totalitære regeringer *ikke* bekræftede aftaler skriftligt). Derfor tog vi til Bulgarien i god tro. Vi ankom sent om aftenen. Der var ingen til at hente os. Vi tog en taxi, som kørte os til det forkerte hotel. Da vi opdagede det, vadede vi, bærende på vores bagage, gennem snestormen, indtil vi til sidst fandt det sted, hvor vi skulle bo. Vores frustrationer fortsatte næste dag, da de tosproglige telefondamer hverken kunne hjælpe os med at finde de kontorer eller de ledere, vi skulle tale med. Vi var virkelig havnet i en blindgyde. Alt, hvad vi kunne gøre, var at bede om hjælp.

Vores bønner blev besvarede. På en eller anden vidunderlig måde mødtes vi dagen efter klokken 10:00 med hr.

Til højre: Et medlem fra Tallinn i Estland, til venstre, sammen med en studerende fra Brigham Young-universitetet uden for Bolsjoj-teatret i Moskva. Længst til højre: Alexander Rutskoi (til højre), vicepræsident for den russiske republik, bekendtgjorde Kirkens formelle anerkendelse i Rusland, den 24. juni 1991. Sammen med ham ses (til venstre) præsident Gary L. Browning fra Helsingfors Øst-missionen og ældste Russell M. Nelson fra De Tolvs Kvorum.

Tsviatko Tsvetkov, som var chef for afdelingen for religiøse anliggender. Han var netop vendt tilbage til byen, og hans tolk var også til rådighed. Det var utroligt!

I begyndelsen var atmosfæren temmelig kold. Han vidste ikke, at vi kom. Via sin tolk skældte han: »Nelson? Ringger? Mormoner? Jeg har aldrig hørt om jer.«

Jeg svarede: »Så står vi lige. Vi har heller aldrig hørt om Dem, så det er på tide vi kommer til at kende hinanden.« Alle lo, og vi fortsatte med et dejligt møde.

Ældste Ringger og jeg vendte tilbage til Sofia i februar 1990, hvor der, efter myndighed fra Det Første Præsidentskab, blev bedt en apostolsk indvielsesbøn den 13. februar i parken Na Svobodata, som betyder »Frihedsparken«.

I forbindelse med dette besøg mødtes vi igen med hr. Tsvetkov og andre regeringsledere samt med flere repræsentanter for pressen. Direktøren for International Foundation i Bulgarien spurgte, om vi kunne hjælpe med at sørge for engelsklærere. Det forsikrede vi ham om, at vi kunne. Dygtige lærere blev kaldet og sendt af sted for at imødekomme denne anmodning. Denne direktør kom til Salt Lake City i oktober 1990 for at udbygge vores venskab. Med taknemmelighed priste han de søstermissionærer og ægtepar, som var begyndt at undervise i Bulgarien. Deres kontakter havde givet dem gode henvisninger, og flere har siden tilsluttet sig Kirken.

En ny mission, nr. 268 i Kirken, blev oprettet den 1. juli 1991. Kiril Kiriakov virker nu som præsident for Den Bulgarske Mission. Præsident og søster Kiriakov er begge født i Bulgarien. Kirken fik officiel anerkendelse den 10. juli 1991 af den bulgarske regering. Menighederne af hellige og venner vokser nu i Bulgarien.

GRÆKENLAND

Fra tidspunktet for min første opgave i Athen i december 1985 og til nu, har Kirkens vækst i Grækenland været stabil. Athen-missionen blev åbnet den 1. juli 1990 med R. Douglas Phillips som præsident. Missionsgrenene i Grækenland havde tidligere været under ledelse af Wien-missionen og senere af Wien Øst-missionen. Vore medlemmer der er begejstrede for nu at have deres egne fuldtidsmissionærer, som kan undervise deres venner og styrke deres grene. De gør et storslået arbejde i dette land, der er blevet velsignet af apostlenes personlige tjeneste både i fordums tid og nu.

ALBANIEN

Denne nation forbød al religion og erklærede officielt landet for ateistisk i 1967. Ikke desto mindre besøgte ældste Dallin H. Oaks og ældste Ringger Tirana, hovedstaden i Albanien, i april 1991 og blev kendt med ledere og omstændigheder i dette lille land, som for nyligt har forkastet sin langvarige forfatningsmæssige bestemmelse om ateisme. Mulighederne, for at dets folk nu kan velsignes med evangeliet og kirkemedlemmernes ædelmodighed, er bedre nu end på noget andet tidspunkt i de sidste tiår.

SOVJETUNIONEN (U.S.S.R.)

Sovjetunionen var en forening af 15 republikker, hvoraf en var Rusland. De andre var bl.a. Armenien, Georgien, Ukraine, Aserbajdsjan og De Baltiske Lande.



FOTO: CRAIG DIMOND



FOTO BRUGT MED TILLADELSE FRA CHURCH NEWS

Selv om jeg havde været i Sovjetunionen tre gange tidligere som kirurg, rejste ældste Ringger og jeg første gang til Moskva som kirkeledere i juni 1987 på en meget vigtig rejse, hvor vi skulle undersøge forskellige ting. Vi mødtes med formanden for rådet for religiøse anliggender og med ledere for andre religiøse retninger, deriblandt den russiske ortodokse kirke, protestanterne og jøderne. Efter invitation fra overrabineren, Adolph Shayevich, deltog vi i en jødisk højtidelighed i synagogen i Moskva.

Vi vendte tilbage i august 1989 for sammen med filantroperne Dr. Armand Hammer fra Californien og Jon M. Huntsman fra Utah den 8. august at deltage i underskrivningen af en aftale om, at Kirken skulle bistå i en hjælpeaktion for ofrene for det forfærdelige jordskælv i december 1988 i Armenien. Tillad mig her at udtrykke taknemmelighed for den tro og gavmildhed hos Kirkens medlemmer, som så spontant og rundhåndet bidrog med midler til denne sag. Selv om Kirken aldrig bad om en eneste øre, er værdifulde bidrag blevet givet frivilligt af medlemmer i hele verden, enten direkte eller via deres biskop eller grenspræsident.

Ved begge disse besøg i Sovjetunionen mødtes vi med formanden for rådet for religiøse anliggender og fandt ud af, at anerkendelse af Kirken ikke blev givet på forbundsplan, men blev givet lokalt. Der krævedes en begæring fra mindst 20 voksne medlemmer af Kirken, alle sovjetiske borgere boende i et givent politisk distrikt. I mange af disse lande var det således, at åben forkyndelse af evangeliet ikke var tilladt, fordi man anså det for at være en krænkelse af andres rettigheder, som valgte ikke at tro på nogen religion. Derfor var vi i et virkeligt dilemma. Hvordan skulle vi uden missionærer få en menighed, bestående af 20 medlemmer i noget som helst distrikt? Og hvordan skulle vi undervise i evangeliet uden først at have 20 medlemmer, så vi kunne få tilladelse til det? Men husk: »For Gud er ingenting umuligt«. I løbet af få måneder havde vi en menighed på mere end 20 medlemmer i Leningrad (nu St. Petersburg)!

Omvendelsen af disse pionermedlemmer af Kirken er i sandhed et forunderligt studium i Herrens handlemåde. Vores grenspræsident og hans hustru fandt Kirken og blev døbt den 1. juli 1989, mens de var i Budapest i Ungarn. Russisktalende hjemmelærere fra Helsingfors fik til opgave at besøge disse nyomvendte, da de vendte tilbage til Leningrad. En anden kvinde rejste midlertidigt fra Leningrad og fandt Kirken på mirakuløs vis. Denne smukke unge mor, ved navn Svetlana, havde tryglet Herren i bøn, om at han ville gøre det muligt for hende at få en bibel på russisk. Sådan en bibel er sjælden, værdsat og meget dyr. I efteråret 1989 rejste hun, hendes mand og deres lille barn til Helsingfors i deres søgen efter en bibel. Da de gik gennem en park i Helsingfors, trådte hun på noget, der lå på jorden under et dække af efterårsblade. Hun samlede det op og fandt ud af, at det var svaret på hendes bønner. Det var en bibel på russisk. Hun var så begejstret, at hun glædestrålende fortalte beretningen om denne store opdagelse til en anden mor, som også var i parken med sine børn. Den anden mor svarede Svetlana: »Kunne du tænke dig *en anden* bog om Jesus Kristus også skrevet på russisk?« Svetlana svarede selvfølgelig ja. Den anden mor gav derpå Svetlana et russisk eksemplar af Mormons Bog og inviterede hende i kirke. Denne anden mor var Raija

Længst til højre: Ivirige koncertgæster gav Tabernakelkoret en begejstret modtagelse i Leningrads koncertsal (til højre), som var det sidste stop på korets historiske turné i 1991. Nederst: Ældste og søster Nelson og Tabernakelkorets medlemmer besøgte nogle interessante steder i Leningrad.

Kemppainen, gift med Jussi Kemppainen, på daværende tidspunkt præsident for det baltiske distrikt i Helsingfors-missionen. Kort tid efter tilsluttede Svetlana sig Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige og vendte sammen med sin familie tilbage til Leningrad.

Disse første omvendte inviterede gode venner hjem for at høre nyheden om Jesu Kristi gengivne evangelium, og mange af disse reagerede taknemmeligt over for missionærernes budskab og blev døbt.

Den 26. april 1990 mødtes vi påny med regeringslederne og indsendte derefter ansøgningspapirerne for at få anerkendt grenen i Leningrad. Samme dag bad jeg en taknemmeligheds- og genindvielsesbøn i Sommerhaven ved Neva-floden, tæt ved Marsmarken, hvor ældste Francis M. Lyman fra De Tolvs Råd havde indviet Rusland til evangeliets forkyndelse den 6. august 1903.

Den formelle godkendelse af Leningrad gren blev givet den 13. september 1990. Således etablerede man en betydningsfuld præcedens, som menigheder i andre byer kunne følge.

Den første kaldede missionær, som havde sovjetisk pas, var ældste Jaanus Silla fra Tallinn i Estland. Ikke længe efter hans dåb begyndte han at længes efter en mulighed for at komme på mission. Praktiske hindringer rejste sig truende og fik det til at se umuligt ud. Han behøvede udrejsevisa, penge til sin mission og sin mors støtte. Hans missionspræsident, Steven R. Mecham, rådede ham til at holde budene og have tro på, at hans retfærdige ønske ville blive opfyldt. På en vidunderlig måde skete det. Hindringerne blev overvundet. Ældste Silla er nu på mission i Salt Lake City-missionen!

Der kunne fortælles mange lignende historier om, hvordan Herrens hånd har vejledt dette værk. Særlig tak skal gives til præsident Mecham, som præsiderede over Helsingfors-missionen, da vi tog vore første forsigtige skridt ind i det baltiske distrikt i Sovjetunionen – i Leningrad, Vyborg og i Tallinn, hovedstaden i Estland. Dette betydningsfulde værk fortsættes og forstørres nu af Gary L. Browning, præsident for Helsingfors Øst-missionen, som blev oprettet den 1. juli 1990.

Efter bemyndigelse fra Det Første Præsidentskab indviede jeg Estland den 25. april 1990. Det valgte sted, hvorfra der er udsigt over byen Tallinn og Østersøen, hedder Laululava. Nogle estlændere fortæller, at deres lands sjæl bor her. Her findes et naturligt amfiteater, hvor folk i stort antal kommer for at synge. På den nærliggende bakkekam blev denne særlige indvielsesbøn bedt tidligt om morgenen under et dække af store stedsegrønne træer.

Efterhånden vil folk fra Litauen og Letland også finde Kirken og dens dyrebare frelsesevangelium, selv om vi i øjeblikket ikke har grene der.

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige fik officiel anerkendelse i republikken Rusland den 28. maj 1991. Denne historiske beslutning blev bekendtgjort i Moskva den 24. juni 1991 af republikkens vicepræsident, Alexander Rutskoi. Rusland tilsluttede sig således Estland som den anden af de 15 republikker, der før var en del af Sovjetunionen, idet de anerkendte Kirken.

For at hjælpe medlemmerne i det tidligere Sovjetunionen i deres nye tro og i deres missionsiver, er der blevet kaldet fuldtidsmissionærer. Til at begynde med kom de ind på turistvisa, ydede deres hjælp og vendte tilbage til hovedsædet (Helsingfors eller Wien) efter en kort perio-



FOTO: CRAIG DIMOND



de på tre eller fire dage. De første missionærer kom til Tallinn den 8. december 1989, til Leningrad den 19. januar 1990, til Kiev den 7. oktober 1990 og til Moskva den 18. oktober 1990. I juli 1991 havde hver af disse byer to grene.

Den første dåb af en russisk SDH-omvendt, foretaget af en russisk SDH-præst, fandt sted i Leningrad den 17. februar 1990. I mellemtiden har mange sovjetiske borgere fundet Kirken, mens de midlertidigt har boet i fjerne lande og er siden vendt tilbage for at styrke den voksende kirke i deres hjembyer. De viser den kendsgerning, at muligheder for at grundlægge Kirken overalt i verden i sandhed bliver virkelighed for dem, som ikke anser nyankomne blandt sig som »fremmede og udlændinge, men ... de helliges medborgere og Guds husfæller« (Ef. 2:19).

FOTO BRUGT MED TILLADELSE FRA CHURCH NEWS





FOTO: CRAIG DIMOND

Der bor nu medlemmer i Kurgan, Leningrad (nylig navneændring til St. Petersburg), Moskva, Sochi, Vyborg og Zelenograd i Rusland, Tallinn i Estland, Kiev i Ukraine, Sukhumi i Georgien, samt andre byer.

I juni 1991 donerede Armenien en grund til Kirken til opførelse af kontorlokaler og mødesal i hovedstaden Jerevan. Dette blev gjort i taknemmelighed for den hjælp Kirken og dens medlemmer over hele verden skænkede Armenien. F.eks. har Jon M. Huntsman, hans hustru, Karen, og deres familie bidraget med midler og personlig indsats for at hjælpe tusinder af hjemløse ofre for det forfærdelige jordskælv i december 1988. David M. Horne, en bygningsentreprenør fra Salt Lake City, reagerede på en missionskaldelse fra Kirken til at donere sin tid og sine evner for at hjælpe med at bygge sikre hjem for disse ofre. En fabrik, der fremstiller byggeelementer, blev indviet i Jerevan den 24. juni 1991. Den vil fremstille elementer til at bygge 6.500 lejligheder og sørge for hjem til 25.000 mennesker årligt.

Republikken Armenien blev indviet den 24. juni 1991 af ældste Dallin H. Oaks. Han og jeg stod arm i arm på en bakke, med udsigt over Jerevan nær det monument, der repræsenterer Armeniens moder. Ikke så langt borte kunne vi se den snedækkede tinde af Ararat-bjerget, hvor Noas ark i sin tid landede (se 1 Mos. 8:4).

I juni 1991 havde Tabernakelkoret sin historiske turné i 8 af Europas lande. Deres rejseplaner omfattede koncerter i Warszawa i Polen, Friedrichsdorf, Frankfurt, Dresden og Berlin i Tyskland, Budapest i Ungarn, Prag i Tjekkoslovakiet og Moskva og Leningrad i Sovjetunionen. Der var også koncerter i Strasbourg i Frankrig, Zürich i Schweiz og Wien i Østrig. Hjerter blev rørt hver gang de sang deres smukke sange om tro og hengivenhed. Virkningen af denne turné er veldokumenteret i artikler i Kirkens tidsskrifter (se Jay M. Todd, *Stjernen*, april 1992, og Russell M. Nelson, *Stjernen*, jan. 1991).

Ældste Oaks og jeg fik det privilegium at være med koret på denne betydningsfulde rejse. Da vi vendte hjem, aflagde vi, den 3. juli 1991, beretning for præsident Ezra Taft Benson om Tabernakelkorets succes. Dernæst viste vi ham attesterede kopier af de dokumenter, der giver Kirken fuld anerkendelse i Rusland. Vi vil aldrig glemme hans udtryk af glæde. Det er blevet et af de kæreste minder siden vi blev kaldet til De Tolvs Kvorum i 1984. Dybt bevæget mindedes vi, at præsident Benson ofte havde fortalt om sin egen uforglemmelige oplevelse, da han modigt havde talt fra en kirkes talerstol i Moskva den 1. oktober 1959. Han havde sagt følgende til forsamlingen:

»Vores himmelske Fader er ikke langt borte. Han kan være os meget nær. Gud lever, jeg ved, at han lever. Han er vor Fader. Jesus Kristus, verdens Forløser, våger over denne jord. Han vil lede alting. Vær ikke frygtsomme, hold hans befalinger, elsk hinanden, bed for fred, og så vil alt være vel.«

Præsident Benson bemærkede, »at efterhånden som hver sætning blev oversat for forsamlingen, så jeg kvinderne tage deres lommetørklæder og som en iagttager sagde, 'begynde at vifte med dem, som en mor, der sagde uigenkaldeligt farvel til sin eneste søn.'«

Denne profet, som præsiderede over Kirken i den periode, der beskrives i denne rapport, som havde prædiket for frihed og indtrængende bedt mennesker overalt om at studere Mormons Bog og lade dens dyrebare sider »fare

Længst til venstre: To sovjetiske medlemmer deltager i nadvermødet i Moskva.

Til venstre: Tabernakelkorets medlemmer går over den berømte Røde Plads i Moskva.

hen over jorden som en flodbølge« (Moses 7:62), levede, så han kunne høste noget af det, han havde sået, da han fik nyheden om, at Kirken på alle måder var anerkendt i Rusland!

TANKER, DER GÅR FREMAD OG TILBAGE I TIDEN

Denne artikel er på nogle måder både en opsummering og en konkluderende personlig rapport over en opgave. Den indeholder øjenvidneberetninger over min gerning i Europa i mere end fem betydningsfulde år. Det Første Præsidentskab har nu ændret opgaverne for medlemmerne af De Tolvs Kvorum. De ved, at hvert eneste medlem af dette hellige kvorum, mens han bliver ældre i opgaven, vil tilegne sig yderligere kundskab om Kirken og dens folk i alle aspekter af værket og i alle dele af verden. Derfor blev ansvaret som førstekontakt for Europa den 1. december 1990 overgivet i ældste Dallin H. Oaks kapable hænder. Han har allerede ydet mange bemærkelsesværdige bidrag i denne opgave.

Under mine talrige opgaver i Europa (og andre kontinenter), har min elskede ægtefælle, Dantzel, og vores familie støttet mig med deres tro og bønner. De har ikke beklaget sig, uanset hvilken risiko eller fjendtlighed, vi kunne komme ud for i nogle af disse foretagender. Jeg værdsætter taknemmeligt deres støtte.

Det drama, jeg har dokumenteret (med Kirkens hurtige vækst, vil det uden tvivl være forældet ved udgivelsen), har blot fokuseret på en del af den europæiske scene. I mellemtiden er der for nyligt blevet bedt apostolske indvielsesbønner i mange andre lande i Afrika, Sydamerika, Centralamerika, Stillehavsområdet og i Asien.

Mens dette værk forstørres med en hastighed, som mange har beskrevet som »utrolig«, bør vi huske en bemærkelsesværdig formaning, givet af Herren gennem profeten Joseph Smith den 11. september 1831 til ældsterne af Kirken, der var forsamlet på Morley Farm nær Kirtland i Ohio. Ved denne lejlighed sagde Mesteren ganske enkelt: »Bliv derfor ikke trætte af at gøre godt, thi I lægger grundvolden til et stort værk, og af de små ting kommer det, som er stort« (L&P 64:33).

Præsident Wilford Woodruff optegnede mere om denne lejlighed. Han skrev: »Søndag aften bad profeten alle, som bar præstedømmet, om at samles i en lille skolebygning, som de havde dér. Det var et lille hus, på måske halvanden kvadratmeter. Men den kunne huse hele Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helliges præstedømme, som dengang var i Kirtland ... Da vi var samlet, kaldte profeten Israels ældster til sammen med ham at bære vidnesbyrd om dette værk ... Da de var færdige, sagde profeten: 'Brødre, jeg er blevet meget opbygget og har lært meget ved jeres vidnesbyrd her i aften. Men jeg ønsker at sige til jer i Herrens nærvær, at I ikke ved mere om Kirkens skæbne og rige end et lille barn på sin mors skød. I kan ikke fatte det ... Den vil fylde Nord- og Sydamerika – den vil fylde jorden'« (Conference Report, 6. april 1898, s. 57).

Profeten kendte denne kirkes skæbne. Vi oplever i øjeblikket en del af den vækst, han så for mere end halvandet århundrede siden.

Jeg beder til, at vi alle må få den samme forståelse og tro. jeg bærer vidnesbyrd om, at Gud lever. Jesus er Kristus. Det er hans kirke, og hans værk. Kirken vil fylde jorden og velsigne dets folk på rette tid. □

Vores forskellighed, vores søsterfællesskab

Da Monika Fullmer virkede i Hjælpeforeningens præsidentskab i Tyskland, kom hun til at kende Anne, en mindre aktiv søster. (Navnet er blevet ændret). Annes besøgslærerinder opmuntrede hende til at komme i Kirken, men hun tøvede med at komme tilbage, efter at hun havde været væk så længe. Søstrene overbeviste hende til sidst om, at hun ville blive budt velkommen med åbne arme.

I begyndelsen sad Anne længst tilbage i kirkesalen. Men gradvist, efterhånden som kvinderne i wardet involverede hende, følte hun sig bedre tilpas. Hjælpeforeningens præsidentskab følte sig snart tilskyndet til at kalde Anne som musikleder i Hjælpeforeningen. Selv om Anne vidste meget lidt om musik, accepterede hun kaldelsen. Med Hjælpeforeningens støtte lærte Anne at udføre sin kaldelse, og accepterede så andre lederstillinger i wardet. Efter nogen tid blev Annes mand døbt, og hendes familie blev beseglet i templet.

»Når som helst jeg tænker på søsterfællesskab, tænker jeg på Anne,« siger søster Fullmer. »Hjælpeforeningens søstres kærlighed og accept fik hende til at føle sig velkommen – og senere, at der var brug for hendes hjælp.«



ILLUSTRERET AF LORI ANDERSON

FORENET I TJENESTEN

Da profeten Joseph Smith organiserede Hjælpeforeningen i marts 1842, var de 20 oprindelige medlemmer forenet i hensigt og tro, men deres situation i livet var meget forskellig. Flere af dem var hustruer til kirkeledere og havde små børn. En af dem var netop blevet gift med købmanden, som ikke var medlem af Kirken. Andre var ugifte. Men de bragte hver især deres særlige talenter med i begyndelsen af dette barmhjertighedsværk.

I 1992 befinder vores 2,78 millioner Hjælpeforeningsmedlemmer sig over hele jorden. Vi repræsenterer forskellige racer og kulturer i alle tidszoner. Vi har forskellige evner. Alligevel er vi medlemmer af den samme forening. Apostlen Paulus lærte os, at vi alle er en del af Kristi legeme: »Nu er der mange lemmer og dog kun ét legeme.

Øjet kan ikke sige til hånden: 'Dig har jeg ikke brug for,' ej heller hovedet til fødderne: 'Jer har jeg ikke brug for.' Og I er nu Kristi legeme og hver for sig hans lemmer« (1 Kor. 12:20-21, 27).

Hvorledes kan forskellige talenter velsigne vores fælles indsats?

DEN ENKELTE VELSIGNES

Enighedens ånd motiverer os stadig til at værdsætte vores forskellighed, når vi arbejder sammen. »Vi ønsker, at hver eneste kvinde, skal værdsætte sine egne gaver,« siger præsidentinde Elaine L. Jack. »Vi opmuntrer jer til at opdage andres talenter. Vi beder jer om at glæde jer over jeres forskelligheder og jeres ligheder, mens I er til velsignelse for hinanden.«

Inden for nogle få år efter at Sandra Edwards fra Kingston i Tennessee var blevet døbt, blev hun skilt, mistede sin mor på grund af et slagtilfælde og mistede sin søn i en tragisk bilulykke. I disse kriser var medlemmerne af hendes gren hendes livsline. De hjalp hende med at flytte, tog sig af hendes børn, kom med mad og ydede hende opmuntring, kærlighed og hjælp. »Aldrig lød der et kritiserende ord,« siger hun. »Aldrig følte jeg mig udenfor, skamfuld, ensom, uønsket eller set ned på.«

»Vi skal arbejde hårdt,« siger ældste John K. Carmack, »når vi skaber enhed i forskellighederne ... Vi har alle brug for at gøre os selv til en 'enmandskomité' og skabe en indstilling af samhørighed, accept og enhed, hvorsomhelst vi befinder os.« (*Ensign*, mar. 1991, s. 9).

Hvordan kan vi vise, at vi værdsætter den enkelte? ☐

STJERNEN BØRNESTJERNEN

141. ÅRGANG · JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE · MAJ 1992



Faury Wendy Toriz Reyes

FRA SAN MATIAS COCOYOTAL, CHOLULA, PUEBLA, MEXICO

Corliss Clayton



Faury Wendy Toriz Reyes, som er ni år gammel, elsker musik. Hendes hjem er ofte fyldt med musik fra radioen eller fra hendes båndoptager. Hendes yndlingssang i Primary er »Jesu Kristi Kirke« (se *Børnestjernen*, feb. 1992).



Familien Toriz har været medlemmer af Kirken i fire generationer. Wendys oldemor boede oprindeligt i nabohuset, hvor hendes bedsteforældre nu bor. Det var i et af værelserne i dette hus, den første kirkegren i hele Puebla-området blev oprettet, den 23. marts 1923. I nogen tid herefter afholdt grenen møder i familien Toriz' hjem. I dag er der mere end fem stave, der har udviklet sig fra den oprindelige gren.



Wendy ønsker, at hendes familie skal være evig. Hendes yndlingsvideo er *Familier er evige*. Hvis hendes forældre skulle glemme familieaftenen, så minder Wendy dem om det. Så hjælper hun med at lede, dirigere, bede bøn eller give lektie.



FOTO: DEANNE WALKER OG CORLISS CLAYTON



To af Wendys yndlingsfag i skolen er at tegne og læse. Hun går i tredje klasse. Hun lytter til sine lærere, selv om hun må lære, at hun ikke må snakke så meget i timerne. Wendy har sat sig som mål at få topkarakter i alle opgaver. Det er ikke let for hende, og hun arbejder hårdt for at gøre sit bedste. Hendes far, Enoc Toriz García siger: »Hun er som en lille plante, og af og til er det vanskeligt at vokse.«



Wendys mor lærer hende mange ting, der vil hjælpe hende med at passe hendes eget hjem engang. Sommetider tørrer hun støv af på møblerne, hjælper med at lave mad, køber ind eller gør rent i køkkenet. Hun har også lært at brodere smukke ting.



Klokken 6:45 vækker Wendys mor, Josefina Reyes de Toriz, Wendy, så hun kan nå sine pligter, inden hun skal i skole. »Hun kan ikke lide at stå op,« siger hendes mor, »men jeg siger til hende, at det er nødvendigt, at hun lærer at arbejde, mens hun er lille.« Wendy reder sin seng og rydder op på sit værelse. Hvis hun når sine pligter om morgenen, så har hun tid til at lege efter skole. Hun kan især godt lide at lege med dukker.



En af hendes skolebøger er fyldt med tegninger. Hun har en god fantasi og et virkelig godt øje for detaljer. Engang, da hendes mor havde taget hende med hen for at besøge en ven, skyndte Wendy sig hjem og tegnede en tegning, der præcis lignede det hus, de netop havde besøgt.



Wendy har stor kærlighed i sit hjerte til alle mennesker og dyr. Hun prøver at være et godt eksempel for sin bror, Alan, som er fem år. Om det er at hjælpe ham sikkert over gaden eller yde hjælp til en fremmed, der har brug for det, så prøver hun at hjælpe alle. Hun beder, foruden for sin familie, altid for dem, der lider, og som ikke har nok at spise eller tøj at tage på. Hendes far siger, at på trods af hendes lille størrelse, så beder hun store bønner. Selv om hun ikke kan give mennesker alle de ting, de har brug for, så er hun altid villig til at give dem sit vidnesbyrd og sin kærlighed. □

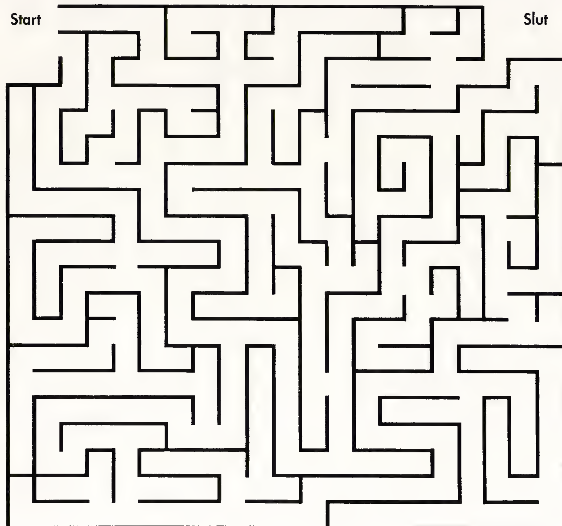
UDVANDRINGSLABYRINT

Peggy Barrus



Hjælp Moses og israelitterne til det forjættede land.





KVINDER I DET GAMLE TESTAMENTE

Nina Coombs Pykare

Sammensæt hver af disse ting med den rette kvinde fra Det Gamle Testamente.

__1. Byg- og hvedemarker
__2. Tvillingesønner
__3. En lille kiste, lavet af papyrusrør
__4. Forbuden frugt
__5. En rød snor i vinduet
__6. Gyldent scepter

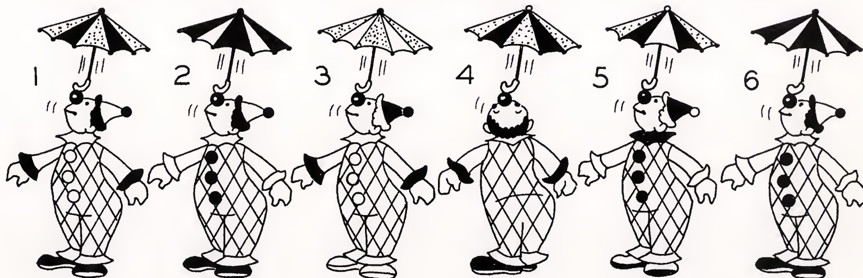
a. Eva (se 1 Mos. 3)
b. Rahab (se Josua 2)
c. Rut (se Rut 2)
d. Ester (se Ester 4:6-5:5)
e. Mirjam (se 2 Mos. 2:1-10)
f. Rebekka (se 1 Mos. 25:19-27)

Klovne: Tvillingerne er nr. 2 og 6; den helt forskellige er nr. 4.
Kvinder fra Det Gamle Testamente:
(1) c, (2) f, (3) e, (4) a, (5) b, (6) d

KLOVNE

Roberta L. Fairall

Kan du finde tvillingeklovnene og den klovn, som er forskellig fra alle de andre klovne?



PÅ VEJEN TIL EMMAUS

Virginia Pearce



Den tredje dag efter at Jesus var blevet korsfæstet, gik to af hans disciple på vejen fra Jerusalem til en nærliggende landsby ved navn Emmaus (se Luk. 24:13-32). Mens de gik, talte de om Jesus og om, hvordan han var blevet taget bort af de romerske soldater. De talte om, hvordan han var blevet korsfæstet af romerne og dernæst varsomt placeret i graven af sine venner. De var forvirrede, fordi Maria Magdalene og nogle andre kvinder havde fortalt disciplene, at stenen var blevet rullet væk fra graven, som var bevogtet af soldater, og at Jesu legeme var væk.

Mens de gik, kom der endnu en rejsende. Han spurgte dem, hvad de talte om, og hvorfor de var så bedrøvede. En af disciplene, Kleofas, kunne ikke tro, at den rejsende ikke havde hørt om korsfæstelsen af Jesus. Kleofas fortalte den rejsende, at kvinderne var gået ud til graven og havde fundet den tom.

Da begyndte den rejsende at tale. Han mindede dem om skrifterne, som profeterede, at der skulle komme en Frelser, som ville undervise folket i, hvordan de skulle leve. Så skulle han dø og rejse sig fra de døde, eller opstå, så alle mennesker kunne leve igen. Da aftenen nærmede sig, nærmede mændene sig landsbyen Emmaus.

De to disciple spurgte om den rejsende ville blive hos dem om natten. Det ville han gerne. Mens de spiste sammen, forstod de to disciple, at den rejsende var den opstandne Jesus. Han havde lært dem, at han var opstået fra de døde, ligesom skrifterne sagde, at han ville. Så snart de forstod dette, blev han usynlig for dem.

»Og de sagde til hinanden: 'Brændte ikke vort hjerte i os, mens han talte til os på vejen og lukkede skrifterne op for os?'« (Luk. 24:32)

Kleofas og hans ven havde ærbødige følelser, da de mindedes Jesus Kristus og det, han havde lært dem i dagens løb.

Ligesom hans disciple fordums havde ærbødige følelser, da de var sammen med ham, vil vi have ærbødige følelser, når vi husker Jesus Kristus under nadveren. I nadverbønnen får vi at vide, at hvis vi altid vil huske Jesus Kristus og holde hans befalinger, vil vi have hans Ånd hos os. Når vi deltager ærbødigt i nadveren, så tilbeder vi vor himmelske Fader og Jesus.

Instruktioner

Klip næste side ud af hæftet og lim det på et stykke karton. Klip puslespillet ud langs de stiplede linier. Når du igen sætter puslespillet sammen, ser du billedet og teksten til en sang, som vil hjælpe dig med at huske på Jesus Kristus under nadveren.

Forslag til fællestid

1. *Når du fortæller historien om de to disciple på vej til Emmaus, så bed tre børn om at spille historien. Tal om de forskellige følelser, disciplene kunne have haft efter deres samtale med Jesus.*

2. *Vis flere billeder af børn, hvis arme er foldede. På bagsiden af hvert billede kan du skrive, hvad barnet mon tænker på. Bed børnene om at gætte, hvad børnene på billederne tænker på. Vend så billedet om og giv svaret. Påpeg, at ærbødighed er mere end bare at sidde stille.*

3. *Bed de mindre børn om at tegne et billede og de ældre børn om at skrive en sætning, der fortæller om noget bestemt, de vil tænke på under nadvermødet. Hæng det altsammen op i en uro, så alle kan se den.* □





AT TÆNKE PÅ JESUS

At tænke på Jesus er ikke svært,
når bare jeg husker på det, jeg har lært
om alt, hvad han gjorde for dig og for mig,
hvordan han har vist mig den rigtige vej.
Så sidder jeg stille – og lytter igen
og tænker på Jesus, som er min ven.

(Childrens Songbook, s. 71).





ILLUSTRERET AF JERRY HARSTON

ET HELLIGT ANSVAR





Præsident Gordon B. Hinckley
Førsterådgiver i Det Første Præsidentskab

Ordet *forstørre* er interessant. Det betyder, at gøre noget større, at gøre det tydeligere, at bringe det nærmere og at styrke.

Jeg har en kikkert. Jeg er glad for den, ikke alene på grund af den praktiske værdi, men også af sentimentale årsager. Den er god, når jeg skal forstørre ting, som jeg skal kikke på. Den minder mig også om en god og storslået mand, som ærede sit præstedømme. Jeg fik den i 1962 af præsident Henry D. Moyle, rådgiver i Det Første Præsidentskab. Når jeg bruger kikkerten, tænker jeg både på giveren og på gaven.

Når man sætter kikkerten for øjnene og fokuserer den, så forstørrer man alt det, man kikker på, og bringer det nærmere. Men hvis man vender kikkerten omvendt og ser gennem den anden ende, så formindsker man tingene, og det ser ud som om, at alt er fjernere.

Sådan er det også med vore handlinger som præstedømmebærere. Når vi lever op til vores høje og hellige kald, når vi viser kærlighed til Gud ved at tjene vores næste, når vi bruger vores styrke og talenter til at opbygge tro og udbrede sandheden, så forstørrer vi vores præstedømme. Når vi, på den anden side, lever som egoister, når vi synder, når vi kun ser verdens ting i stedet for Guds ting, så formindsker vi vores præstedømme.

Jakob, Nephis bror, sagde, idet han talte om det kald, som han og hans bror, Joseph, havde modtaget: »Og vi ærede vort embede for Herren og påtog os ansvaret at lade folkets synder komme over vort eget hoved, hvis vi ikke lærte dem Guds ord med al flid« (Jakobs Bog 1:19).

Alle i denne kirke, som handler i et embede i præstedømmet, har det hellige ansvar, at forstørre denne præstedømmekaldelse. Og hvis vi skal forstørre vore kaldelser, så kan vi ikke kun leve for os selv. Når vi tjener med flid, idet vi underviser med tro og vidnesbyrd, idet vi opløfter og styrker og opbygger retskafne overbevisninger hos dem, hvis liv vi berører, så forstørrer vi vores kaldelse.

(Tilpasset fra en tale ved aprilkonferencen 1989)

Når vi viser kærlighed til Gud ved at tjene vores næste, når vi bruger vores styrke og talenter til at opbygge tro og udbrede sandheden, så forstørrer vi vores kaldelse.

FOTO: PEGGY JELLINGHAUSEN

Mit andet store interv

Robert McDonald

Jeg kan ikke vente, til jeg bliver diakon. Lige siden jeg var lille, har jeg med misundelse set på de ældre drenge, der omdelte nadveren. Det er et betydningsfuldt arbejde, og det så ud som om, at de altid vidste, hvor de skulle gå hen, når de skulle omdele nadveren. Nu er det min tur. Jeg bliver 12 år i denne uge, og jeg har lært om præstedømmet i Pionerklassen. Jeg har drømt om at omdele nadveren selv. Jeg spekulerer på, om jeg får lov til at give den til biskoppen.

Min pionerlærer fortalte os, at vi ville blive interviewet af vores biskop, før vi kunne blive ordineret. Dette vil blive mit andet interview – han har allerede interviewet mig, da jeg skulle døbes. Men jeg har levet halvdelen af mit liv siden da!

Jeg kan godt lide min biskop. Jeg ser ham hver søndag, og han ved, hvad jeg hedder. Sommetider siger han hej. Men jeg spekulerer stadig på det interview. Ved jeg nok til at blive diakon? Vil han spørge mig om ting, jeg holder hemmeligt? Kan jeg fortælle ham mine hemmeligheder? Hvis jeg gjorde det, ville han så holde det hemmeligt?

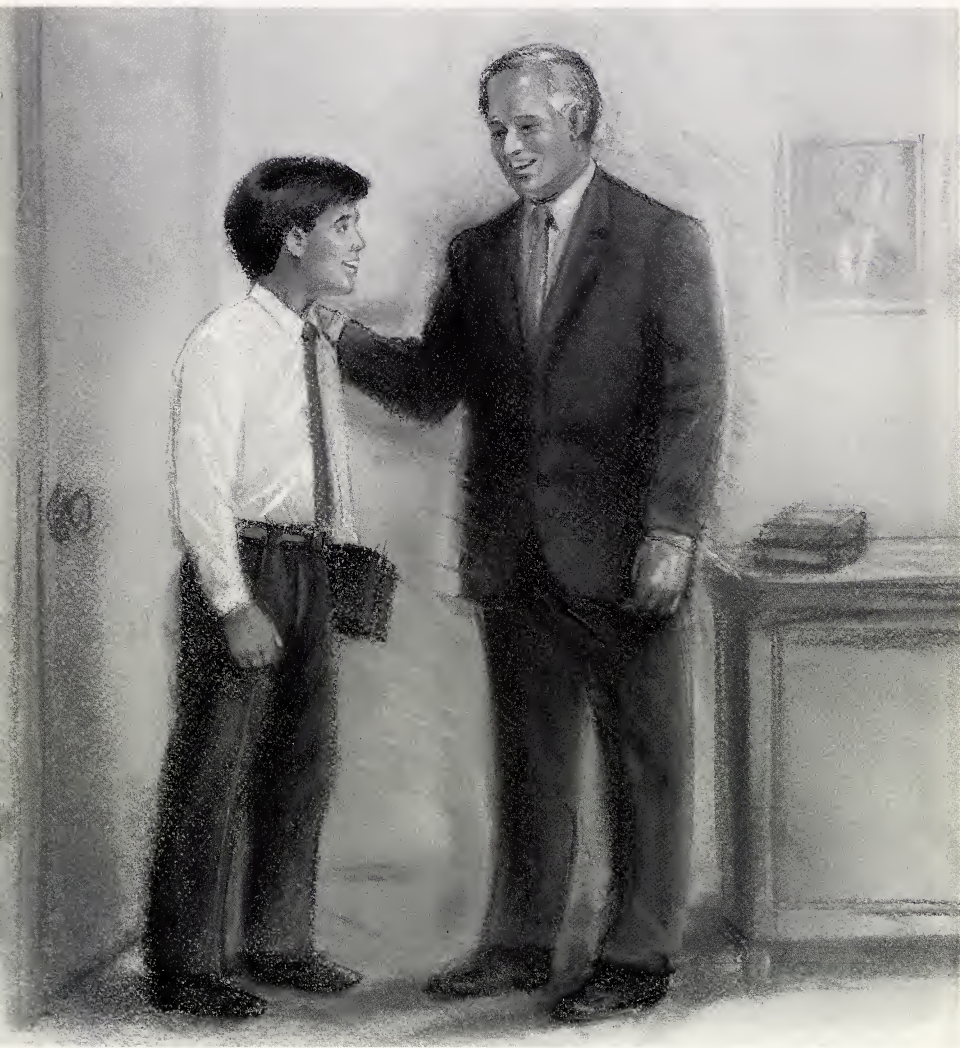
Fredag efter middag ringede biskoppens sekretær og sagde, at biskoppen gerne ville tale med mig efter min primaryklasse på søndag. Jeg sagde OK, men jeg var nervøs. I mine tanker gennemgik jeg alt det, jeg mente, han kunne spørge mig om. Jeg begyndte at huske alt det, der er sket i år. Noget af det ønskede jeg *ikke* var sket.

Søndag efter klassetiden gik jeg hen til min biskops kontor.

Sikke et travlt sted! tænkte jeg. *Alle vil gerne ind og tale med ham. Jeg tror jeg går hjem og kommer igen en anden dag.*



iew med biskoppen



ILLUSTRERET AF JOHN JOHNSON

Men han så mig. »Hej med dig, Bobby,« kaldte han. »Kom ind og sæt dig ned. Undskyld mig lige et øjeblik.« Han gik ud i gangen for at tale med nogen om noget. Jeg spekulerede på, hvad de talte om. Jeg så mig omkring i hans kontor. Han havde en stor stol og et skrivebord, et billede af Frelseren og et billede af præsident Benson. Jeg så skrifterne på hans skrivebord. De var sandelig slidte. Jeg spekulerede på, hvordan det ville være at være biskop.

Døren blev åbnet og biskoppen kom tilbage og satte sig ved siden af mig. Han gav mig hånden. »Tak fordi du ville komme og tale med mig,« sagde han. »Du er næsten 12 år gammel, den alder, hvor vi normalt overdrager Det Aronske Præstedømme og ordinerer drengene til diakoner. Jeg har talt med din far, og han følte også, at du og jeg skulle have dette interview. Fortæl mig, hvad du ved, og hvad du synes om præstedømmet.«

Åh nej, tænkte jeg. *Hvad skal jeg sige til ham? Han ved sandsynligvis alt om præstedømmet*. Jeg begyndte med at fortælle ham noget om pionerklassen og nogle ting, min mor havde lært mig. Han afbrød ikke, og da jeg fik begyndt, forsvandt min nervøsitet.

Da jeg var færdig, sagde han: »Det var godt. Jeg kan se, at du har været opmærksom, og at du forstår nogle betydningsfulde principper. Der er nogle skriftsteder om præstedømmet, som jeg kunne tænke mig at læse sammen med dig. Det er nogle af mine yndlingsskriftsteder.«

Han slog først op i Lære & Pagter afsnit 20. Vi læste og talte om en diakons pligter. Så læste vi fra afsnit 84 og talte om Det Aronske Præstedømmes pagter. Efter det slog han op i det, som han sagde var hans yndlingsskriftsted, afsnit 121. Vi læste fra vers 34 til slutningen af afsnittet. Han hjalp mig med at forstå, hvad løfterne i vers 45 og 46 betyder.

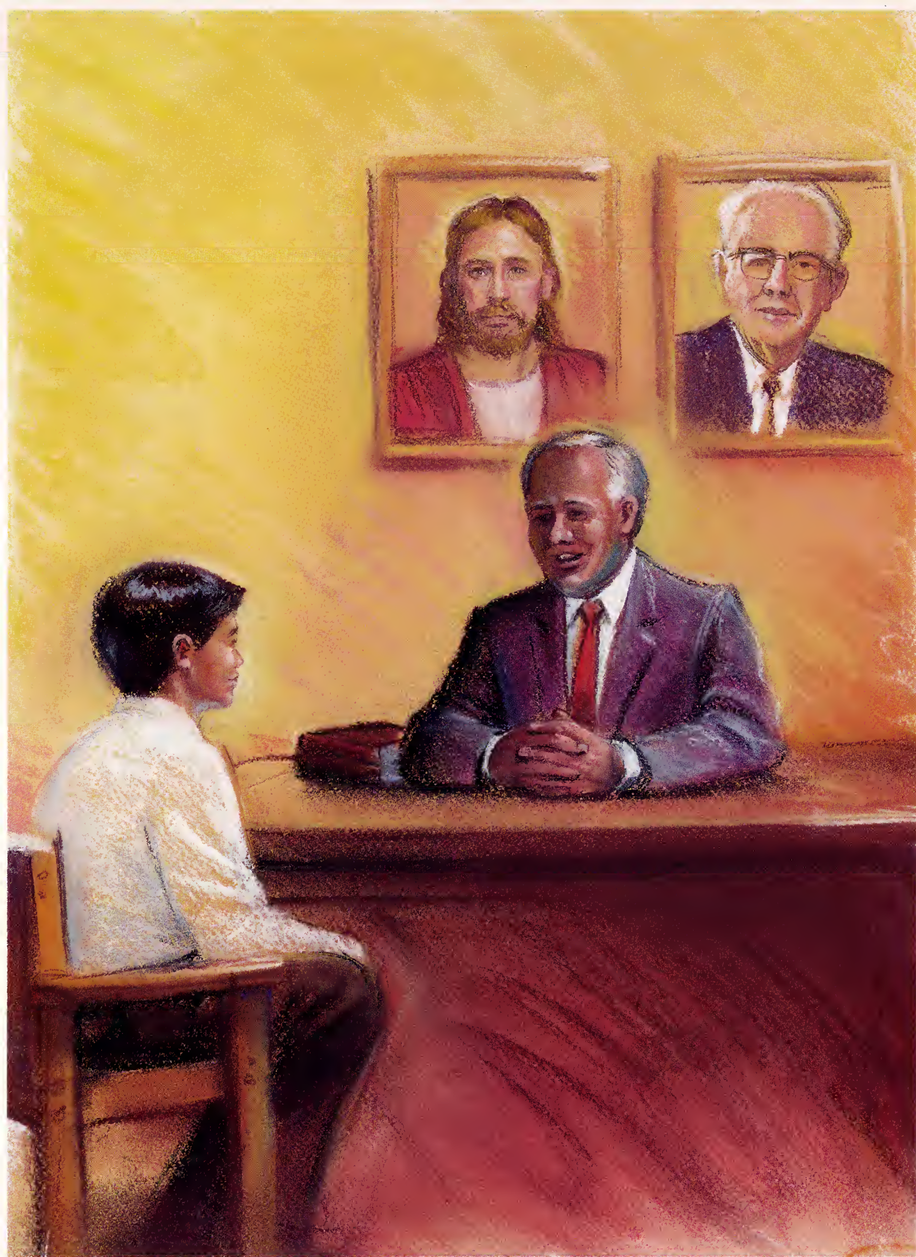
Så så han lige ind i mine øjne og spurgte, om jeg betalte tiende. Jeg tænkte på, hvor svært det havde været at få begyndt på det. Jeg var sandelig glad for, at jeg kunne sige, at jeg betalte trofast tiende. Jeg fortalte ham, hvor godt jeg havde det, når jeg betalte tiende.

Derefter spurgte han mig, om jeg nogensinde røg eller drak alkohol eller brugte narkotika. Jeg kunne huske dengang, mine venner og jeg havde prøvet at ryge en cigaret, og jeg havde ikke lyst til at sige noget. Jeg havde ikke engang fortalt det til mine forældre. Jeg vidste, det var forkert, da jeg gjorde det, og jeg havde det stadig dårligt på grund af det. Noget inden i mig sagde: »Sig det,« men jeg kunne bare ikke. Min stilhed må have fortalt biskoppen, at jeg kæmpede med noget, fordi han talte til mig om at holde på hemmeligheder. Han kaldte det »fortroligt«. Han sagde, at han ville holde alt det, jeg fortalte ham, hemmeligt, medmindre jeg gav ham tilladelse til at fortælle mine forældre det. Så ventede han.

Det var som om, det varede længe, før jeg fandt ud af, hvilke ord, jeg skulle bruge. Jeg fortalte ham om min rygning, og hvor skamfuld det fik mig til at føle. Vi talte om det, der var sket, og hvad jeg skulle gøre for at omvende mig. Jeg fortalte ham ikke, hvem jeg havde gjort det sammen med, og han bad mig ikke om at fortælle det. Han sagde, at det, at kende deres navne, ikke havde noget at gøre med min værdighed til at modtage præstedømmet. Vi talte om den hjælp, mine forældre kunne give mig, og jeg besluttede mig til at fortælle dem det. En rolig følelse kom over mig. Jeg tror, at det er det, der sker, når man gør noget, som man ved, er rigtigt.

Da biskoppen spurgte mig, om jeg var moralsk ren, vidste jeg ikke, hvad han mente, så jeg spurgte ham. Han fortalte mig om at holde sit sind og sit legeme rent. Vi talte om, hvordan man gør det. Han forklarede, at hvis jeg levede retfærdigt, så ville præstedømmets magt altid være med mig. Han bad mig om at knæle ned sammen med ham og bede en bøn, så det gjorde jeg. Det var en kort bøn. Så bad *han*. Han bad vor himmelske Fader om at velsigne mig, og så fik jeg en dejlig følelse. Jeg vidste, at min biskop kunne lide mig.

Jeg kan næsten ikke vente til at fortælle mor og far om mit interview. De vil blive glade og vil hjælpe mig med at være en god, værdig bærer af præstedømmet. Tænk bare – næste søndag vil jeg blive præsenteret ved nadvermødet af biskoppen og blive opretholdt til at modtage De Aronske Præstedømme og blive ordineret til diakon. Og ugen efter skal jeg omdele nadveren. Jeg skal nok være ærbødig, når jeg gør det og prøve at være et godt eksempel. Måske er der nogle yngre drenge, der vil se op til *mig*. □



LORENZO SNOW

Kellene Ricks



ILLUSTRERET AF PAUL MANN

Da Lorenzo Snow var ved at blive færdig med sine studier på Oberlin College i Ohio, inviterede hans søster, Eliza R. Snow, ham til at komme til Kirtland og studere hebraisk hos en berømt professor. Lorenzo accepterede det begejstret.



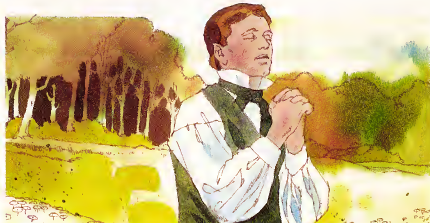
Eliza ønskede, at hendes bror skulle slutte sig til Kirken, ligesom hun havde gjort. Efter at Lorenzo havde studeret evangeliet, bad han til vor himmelske Fader. Hans bønner blev besvaret, og han blev døbt i juni 1836.



Flere uger efter sin dåb havde Lorenzo stadig nogle ubesvarede spørgsmål om evangeliet. Han troede på, at det var sandt, men han ville gerne *vide* det. En aften, da han sad og studerede, følte han sig deprimeret.



I dybe tanker forlod Lorenzo sine bøger og gik en tur på markerne omkring huset. En følelse af mørke og forvirring greb ham. Han havde gjort det til en vane hver aften at bede i en nærliggende lille skov, men denne aften havde han ikke lyst til at bede.



Lorenzo vidste, at han alligevel burde bede, så han gik ud i den lille skov og knælede ned. Så snart han var begyndt at bede, følte han Ånden så stærkt, som han aldrig havde følte den før. Han vidste, at evangeliet var sandt, og at vor himmelske Fader og Jesus levede og elskede ham.



Lorenzo blev senere Kirkens femte præsident, og han fortalte ofte historien om den aften, hvor han fik et vidnesbyrd. Mindet om denne aften blev hos ham og styrkede ham gennem hele livet.

SKIK OG BRUG VED NADVERMØDET

Julie H. Jensen



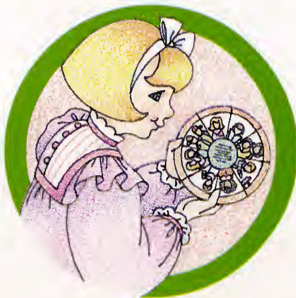


Sæt en cirkel om de billeder, der forestiller børn, som viser taknemmelighed for nadveren ved at være ærbødige. Sæt et kryds over de billeder, som forestiller ting, vi ikke burde gøre ved nadvermødet.









DEN SØNDAG JEG OPDAGEDE

SABBATTEN

Clytee Kleager

Efter min omvendelse til Kirken tog det mig nogen tid at forstå alle evangeliets principper. Nogle af budene og lærdommene var overhovedet ikke til at forstå for mig i begyndelsen – som f.eks. det at holde sabbatten hellig.

Før jeg blev døbt, var jeg leder for en ungdomsgruppe, som havde mange fritidsaktiviteter søndag eftermiddag, lige fra fodbold til drageflyvning. Jeg så intet forkert i det, selv efter at jeg havde tilsluttet mig Kirken. Jeg følte, at jeg bidrog til gruppens sammenhold og var med til at øge kammeratskabet mellem medlemmerne. Men én særlig søndag gjorde, at jeg kom til at tænke over det, jeg lavede.

Gruppen ville spille ishockey, men manglede spillere. Jeg fik en god idé. Hvorfor ikke ringe til familien Harrison – grenspræsidentens familie? Fire af deres syv børn var gamle nok til at spille med. Det ville fordoble vores antal, og det ville være en god måde at gøre disse unge kendt med nogle af Kirkens medlemmer. Jeg ringede til Les, som var den ældste, og han samtykkede ivrigt.

Men da jeg kom ind i huset, mens jeg ventede på, at de skulle finde skøjter og overtøj, kunne jeg føle, at der var noget galt. Præsident Harrison så utilfreds ud, og Les var forvirret, så jeg vidste, at jeg havde afbrudt dem i en diskussion. Til sidst blev stilheden brudt, da præsidenten så på mig og venligt fortalte mig, at hans børn havde deres handlefrihed, men han var ikke glad for det, og vidste jeg, at det var søndag? Tre af de fire gik med mig, men da jeg gik ud af huset, følte jeg mig temmelig skyldig.

Kirkens blad kom den uge, og jeg fandt flere artikler, der handlede om sabbatten. Jeg læste hele bladet for at se, hvad Kirkens ledere havde sagt om emnet. Jeg lavede en lang liste af »du må ikke« på sabbatten og besluttede mig til, at jeg ville holde sabbatsdagen hellig, selv om jeg skulle dø af det.

Næste søndag spekulerede jeg på, hvad jeg skulle gøre. Jeg fulgte lovens bogstav, men ikke sabbattens ånd, og der var helt bestemt noget, der manglede. Episoden med ishockey'en fandt sted lige før jul, og i januar var



FOTO: WELDEN ANDERSEN



Vores besøg hos de to søstre på plejehjemmet hjalp os til at gøre vores søndag til en sabbat. Da vi sammen med dem læste i skrifterne og sang salmer, vidste vi, at der var brug for os, og vi havde det godt.

FOTO: STEVE BUNDERSON

der en del søndage, men ingen sabbatter.

I februar flyttede en nyomvendt ved navn Keith ind i vores lille gren. Han havde været medlem i fem måneder og havde fire nye missionærers begejstring i sig på én gang. Da den skole, vi gik på, bekendtgjorde sit nye projekt med »plejebedsteforældre«, der omfattede et plejehjem, foreslog Keith, at vi, som de eneste SDH-studerende, skulle være med og vise os som gode eksempler. Vi talte om at besøge to medlemmer af grenen, som boede på plejehjemmet, men vi gjorde ikke noget ved det.

En søndag holdt præsident Harrison så en tale om tro. Han sagde, at tro var at gøre vore ord og tro til handling. Den eftermiddag besluttede Keith og jeg at besøge søstrene på plejehjemmet.

Vores første besøg var en katastrofe. Vi besøgte søstrene hver for sig, og vi kom ikke rigtig videre end »Hvordan har du det?« »Fint«. Da vi tog derfra, vidste vi to ting: for det første havde de brug for os, og for det andet kunne vi gøre det meget bedre. Selv om vi tilbragte det meste af næste søndag eftermiddag med at køre mere end 200 km hjem fra en distriktskonference, overtalte Keith og jeg Les Harrison, hans søster LeAnn og Portia (en sygeplejeelev) til at besøge kvinderne sammen med os.

Vi kørte begge søstrene hen til et stille hjørne. Keith læste en artikel fra et kirkeblad, Les læste et skriftsted og Portia bad en smuk bøn. Vi følte godt ved denne oplevelse, og næste søndag kom vi tilbage med syv andre unge mennesker. Med præsident Harrisons tilladelse, velsignede Les og Keith nadveren og gav den til søstrene. Så kørte vi dem ind i en lille kirkesal på plejehjemmet og sang en salme. Vi skiftedes til at læse en artikel fra et af kirkebladene, så et digt og et skriftsted. Vi sang en afslutningssalme og bad en bøn.

Klokken var tre, før vi var færdige, og da vi alle var sultne, inviterede Les os hjem til suppe og brød. Denne søndag eftermiddag var jeg altså igen i grenspræsidentens hjem – men denne gang var det meget anderledes end den søndag, da jeg kom efter nogen til at spille ishockey med. I løbet af ugen var vi alle syv spredt over hele byen, og mange af os havde ikke familie i Kirken. Men to timer, den søndag eftermiddag, sad vi rundt om bordet og talte med hinanden og Les' forældre, fortalte vittigheder, historier og talte om problemerne ved at være de eneste sidste dages hellige. Det var i sandhed en inspirerende oplevelse.

Da jeg endelig kom hjem klokken ti om aftenen efter flere andre møder, havde jeg ikke tid til at se på min slægtshistorie eller skrive breve til en missionær, sådan som jeg havde planlagt. Da jeg knælede ned for at bede denne aften, forstod jeg, at der var mange flere »du må« for sabbatten, end jeg kunne få tid til på én kort dag. Jeg takkede vor himmelske Fader for en dejlig dag, som han har planlagt skal velsigne os. □



HVORFOR ER DET SÅ NØDVENDIGT AT TAGE PÅ MISSION?

Jeg ved, at det forventes, at jeg tager på mission, men jeg er ikke sikker på, at jeg har lyst til det. Jeg ved, at det er godt at gøre det, men der er også andre gode måder at tilbringe disse to år på. Hvorfor er det så nødvendigt at tage på mission?

Svarene har til hensigt at hjælpe og vejlede, men er ikke udtryk for Kirkens lærdomme.

VORES SVAR:

Se dig omkring i dit ward og find nogen, du beundrer, som har været på mission – én som du rigtig ser op til. Spørg denne person, om en mission er det værd. Denne person vil sandsynligvis fortælle dig, at det var uvurderligt oplevelse at være missionær.

På den anden side er det sådan, at de, som har mulighed for det og som ikke tager af sted, ofte fortryder det. Tag f.eks. tilfældet med en læge, som sagde: »På universitetet fortalte jeg mine venner, at *min* mission var at blive læge. Så mens mine studiekammerater brugte to år til at tjene Herren, fortsatte jeg mine studier. Nu, 30 år senere, har jeg et andet syn på mit liv. Mens jeg var i stand til at lette folks fysiske lidelser to år før mine venner, som tog på mission, så lettede de den åndelige lidelse. Min medicinske kur virkede kun nogle få år, men deres åndelige kur har evig varighed. Nu er der ingen forskel på min praksis og på mine venners, som tog på mission. Jeg forstår nu, at jeg var kortsynet og egoistisk.«

Men der er bedre årsager til at tage på mission end blot at undgå fortrydelse. Vor himmelske Fader giver dig en personlig indbydelse til at give ham to år af dit liv og hellige 24 timer om dagen til hans tjeneste. Hvilken mulighed! Hvilken måde, at vise Herren, hvor meget du elsker ham! Hvad er det, du fortæller vor himmelske Fader, hvis du fornægter denne mulighed?

Og så er der den personlige vækst, du kan opleve. De belærende oplevelser, du kan få på din mission, kan ikke fås på nogen anden måde. Hvis du koncentrerer dig fuldstændigt om din mission, vil du komme tilbage som en meget bedre person, fordi du har tjent andre. Du vil lære uvurderlige ting om, hvordan man forholder sig til andre mennesker, og hvordan man anvender evangeliets lærdomme i sit liv. Du vil få indsigt i skrifterne og i Kirkens lærdomme, og bedst af det hele: du vil lære at elske andre. Forstår du, ved at tage de skridt, Herren tog, mens han var her på jorden – viderebringe det vigtigste budskab, verden kan høre – vil du lære at elske, som Herren elskede. Du vil få større forståelse for ham og større kærlighed til hans mission. Du vil lære, hvordan du skal elske din familie og venner mere, fordi når du følger Herrens eksempel, vil du være i stand til at se dem på samme måde, som Herren ser dem.

Selvfølgelig vil din mission ikke være den ene herlige åbenbaring og åndelige oplevelse efter den anden. Missionering er hårdt – måske det vanskeligste, du har oplevet i dit liv indtil nu. Men du vil få en følelse af at have opnået noget, selv midt i dine prøvelser. Du vil kunne sige til vor himmelske Fader: »Ja, Herre, selv dette, vil jeg gå igennem for dig.« Det vil give dig åndelig selvtillid og hjælpe dig med at opbygge en forbindelse med vor himmelske Fader, som varer for evigt.

Og tænk på den glæde, du vil opleve ved at hellige to år til at hjælpe andre! Der er milliarder af mennesker derude, som hungrer efter sandheden. Du kan være et redskab i Guds hænder til at gøre deres liv ri-

FOTO: CRAIG T. MOYER

gere og mere fuldkomne. Tænk på alle de velsignelser, som Jesu Kristi evangelium har bragt dig. Ønsker du, at dine brødre og søstre på denne jord skal gå blinde gennem livet uden disse velsignelser?

Selvfølgelig er der mange andre gode ting, du kan gøre i disse to år. Du kan gå i skole. Du kan arbejde og tjene penge. Du kan gifte dig og stifte familie. Men hvad siger du til Herren, når du prioriterer noget andet end det, han har bedt dig om? Desuden vil alle disse ting være der, når du vender tilbage. Tror du, at vor himmelske Fader vil lade dig gå glip af nogle muligheder, mens du giver din tid i hans tjeneste?

Der er en del mennesker, der af helbredsgrunde eller andet, ikke er i stand til at tage på mission. Der er dem, der tilsluttede sig Kirken senere i livet og ikke fik mulighed for det. Herren gør det klart for dem, at han med glæde accepterer de ofre, de kan yde, og hvis de arbejder sammen, vil han hjælpe dem med at lære det, de ikke havde mulighed for at lære på en mission.

Men hvis du er i stand til at tage på mission, så vil du ikke fortryde de to år, du brugte på at give dit hjerte, sind og styrke til Herren. »Hvor stor skal da ikke jeres glæde være« kan du slet ikke forestille dig, før du har oplevet det (se L&P 18:10-17).

DE UNGE SVARER:

Hvis du ved, at det er en god ting at gøre, så bed din biskop eller grenspræsident om at hjælpe dig. Bed vor himmelske Fader om at vejlede dig til at gøre det, som er rigtigt, og så vil han besvare dine bønner.



Arlene Swaby, 16
Manchester
Jamaica

Følg dit hjerte, bed til vor Fader i Himlen, tal med din biskop, lyt til dine ledere og tag imod gode råd.
Irene Mamea, 19
Pago Pago, amerikansk Samoa

Da jeg læste dit spørgsmål, blev jeg bekymret. Jeg kender kun alt for godt den følelse. Jeg ønskede virkelig at begynde mit liv, gifte mig, gå i skole og selv være ansvarlig. Faktisk pegede alt i mit liv imod ikke at tage på mission. Men nu befinder jeg mig i den mest ydmyge situation. Min mission har ikke altid være den mest behagelige oplevelse. Det er i virkeligheden sådan, at de gode oplevelser, jeg har haft, har jeg virkelig måttet kæmpe for. Men jeg er så taknemmelig for, at jeg ikke savner alle de verdslige goder. Jeg ved, at de venter på mig, når jeg vender hjem. Men efter at man har tjent Herren, vil man bedre være i stand til at nyde de verdslige goder i et bedre lys.



Ældste William
Bosley jun., 20
Philippines
Ilagan Mission

Jeg kan huske, at jeg hørte nogle hjemvendte missionærer sige: »Tag på mission, du vil elske det!« Jeg plejede at tænke: »Nå, *vil* jeg det?« Jeg accepterede alligevel en missionskaldelse, og ved du hvad? Jeg elsker det! Det er det altsammen værd, når nogen kommer og takker dig for at have bragt evangeliet til dem, og når man ser, at deres tilværelse ændrer sig til det bedre.



Ældste Wayne
Schlosser III, 21
Pennsylvan
Pittsburg Mission

Jeg tror, at det er vigtigt, at jeg tager på mission. Alle de missionærer, jeg kender, er så glade for denne oplevelse og siger, at de ikke ville have gået glip af det for noget som helst andet. De har mødt gode mennesker, fået styrket deres vidnesbyrd og haft

det sjovt. Ikke alene er det en fantastisk måde at komme nærmere evangeliet på, men det er en fantastisk måde, at sige tak til vor himmelske Fader.



Elizabeth Moyle, 16
Dunedin,
New Zealand

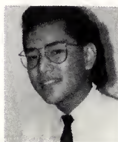
Da jeg var lille, fik jeg ingen undervisning af min far, men min mission har givet mig al den undervisning, jeg har brug for fra vor himmelske Fader. Det har ændret mit liv.



Ældste Ohajuru, 22
Aba, Nigeria

Jeg havde lige afsluttet skolen og var begyndt at arbejde som discjockey på en radiostation. Mens jeg tjente penge og fik værdifulde erfaringer ved at lave radioudsendelser, gled tanken om at tage på mission længere og længere væk fra mit sind. Efter megen overvejelse accepterede jeg en missionskaldelse. Jeg havde en storslået mission og lærte at forstå, at nogle ting ikke er så værdifulde, som vi af og til føler. Da jeg kom hjem, ringede de fra den radiostation, jeg havde arbejdet på, og spurgte om jeg kunne tænke mig at komme tilbage. Det kunne jeg, og jeg fik alletiders mulighed for at rapportere om sport, hvilket er det, jeg altid har ønsket mig.

Jeg ryster, når jeg tænker på dengang, jeg overvejede at undlade at tage på mission for at kunne nå mine egne mål. Jeg ved, at Herren vil velsigne dig, når du beslutter til at prioritere hans værk.



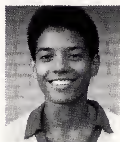
Scott C. Miller, 23
Bountiful, Utah

Efter at have boet her i missionsmarken i nogen tid og have arbejdet sammen med fuldtidsmissionærerne, kan jeg ærligt fortælle dig, at uanset hvad du foretog dig i to år, så ville du ikke lære så meget eller være så lykkelig, som du ville, hvis du var på mission. Jeg føler, at det at være på mission, ikke skal opfattes som noget, man forventes at gøre, men derimod som et privilegium og en velsignelse.



Kami Henderson, 20
Okinawa, Japan

At tage på mission vil give dig den bedste mulighed for at opleve, hvad det vil sige at dele evangeliet med andre.



Sean Neave, 15
Capalaba,
Queensland,
Australien

Du kan hjælpe med til at gøre SPØRGSMÅL OG SVAR bedre ved at svare på spørgsmålet herunder. Du kan skrive på dansk, dit svar vil blive oversat. Send dit svar inden 1. juni 1992 til STJERNEN, Hans Egedes Gade 2, 2200 København. N. Skriv dit navn, alder, by, ward og stav i dit svar. Hvis det er muligt, må du også gerne vedlægge et fotografi af dig selv. Fotografiet returneres ikke. Hvis dit svar er af fortrolig karakter, kan du bede om, at dit navn ikke offentliggøres. Ikke alle svar vil blive benyttet.

SPØRGSMÅL: Vores hjem er slet ikke som et rigtig hjem. Det er bare et sted, hvor man spiser og sover. Vi skændes meget, og vi går allesammen i forskellige retninger. Hvad kan jeg gøre for at bringe os sammen?

WISIT KHANAKAM

David Mitchell

Bagest i den solbadede kirkesal, bag den sidste stolerække, sidder en mand på hug og giver glad et lille barn flaske. Der er ikke hans barn. Han har kun »lånt« det fra dets mor. Det giver hende mulighed for at koncentrere sig om søndagsskolelektien og giver ham glæden ved at holde det lille barn i sine arme.

Manden er Wisit Khanakam, præsident for distriktet i Chiang Mai i Thailand, og den kærlige omsorg, han viser det lille barn, er typisk for den kærlige omsorg, han giver de 500 medlemmer i de tre grene, han betjener.

Medlemmerne ved, at præsident Khanakam efterlever de evangeliske principper, han underviser i. I sit hjem dagen før sagde han: »Hvis der er noget, der hjælper min familie og mig med at forblive aktive i Kirken, så er det at efterleve evangeliet. Det er ikke bare at bede, ikke bare at studere skrifterne, ikke bare at tjene i en kaldelse, men det er at anvende alle evangeliets principper i vores hverdag.

F.eks. lærer Kirken os at opbygge kærlighed og enhed i familien – mor og far og børn hjælper hinanden. Som f.eks. i dag,« fortæller han, »skulle min hustru på arbejde i eftermiddag. Jeg skulle på arbejde om morgenen, men jeg kom hjem om eftermiddagen for at tage mig af vores to børn, vaske noget tøj og vaske op.«

Mens han taler, kommer hans syvårige datter, Wisuchalak (med kælenavnet Buang) søvnigt ind i værelset efter sin eftermiddagssøvn. Da hun ser, at hendes far har travlt, tænder hun for fjernsynet. Selv om hun vælger et børneprogram, er der nogle frygtindgydende scener. Hendes far går over til hende, lægger sin arm om hende og forklarer hende stille, at det program ikke er noget for hende, hvorpå han overtaler hende til at gå udenfor og lege med sin otte-årige bror, Wisoodthiporn, eller Ben. »Vi kalder ham Ben efter kong Benjamin i Mormons Bog,« forklarer præsident Khanakam.

»Der er mange ting at gøre i hjemmet,« siger han. »Det er det, vi gør sammen som familie, som hjælper med at opbygge vore vidnesbyrd og styrker os åndeligt. Min hustru er f.eks. meget dygtig til at konservere de appelsiner og mangofrugter, vi dyrker. Vi involverer børnene i at samle frugt og forberede det til opbevaring. Vi arbejder også sammen for at føre familieoptegnelser – individuelle dagbøger såvel som slægtshistorie.«

Præsident og søster Khanakam, som er lærere af uddannelse, brugte bøn og undervisning til at hjælpe deres søn med at overvinde noget, der så ud til at være et indlæringsproblem. »Hans lærere sagde, at han var intellektuelt langsom, så vi tænkte først på at sørge for, at han fik en lærer herhjemme. Men så bad vi om problemet, og vi forstod, at de bedste lærere for vores søn var hans mor og far. Vores beslutning, som var grund-

Præsident og søster Khanakam sammen med deres børn, Wisoodthiporn til venstre og Wisuchalak.



FOTO: DAVID MITCHELL



lagt på svarene på vore bønner, viste sig at virke godt. Ben er glad for, at hans mor og far forstår hans behov og ønsker at hjælpe ham. Vi hjælper ham med hans lektier, og han bliver dygtigere og lærer hurtigere. Samtidig giver det os mulighed for at komme hinanden nærmere.«

Familiens nuværende sammenhold står i kontrast til den adskillelse, som arbejdsforhold påtvang br. og str. Khanakam efter de blev gift i 1981. »En måned efter vi blev gift, blev vi beseglet i templet i Tokyo. Da vi kom hjem, vendte jeg tilbage til Chiang Mai, hvor jeg havde et godt betalt lærerjob, og min hustru vendte hjem til sin familie i Mahasarakham 830 km borte. Sådan levede vi i omkring et år. Men fuldtidsmissionærerne blev ved med at spørge mig: 'Wisit, har du tro på, at Herren vil velsigne dig, hvis du holder dine tempelpagter? Det er nødvendigt, at du er sammen med din hustru.'

Så sagde jeg mit job op i Chiang Mai og fandt et andet i Mahasarakham. Jeg tjente mindre end halvdelen af det, jeg tjente i Chiang Mai. Dengang lærte vi at anvende velfærdsprincipperne i vores familie. Vi lærte, hvordan vi skulle budgettere vores indkomst, hvordan vi skulle arbejde med vore hænder, og hvordan vi skulle opdrage vores familie i evangeliet.

Jeg blev kaldet som præsident for grenen i Mahasarakham, og min hustru blev kaldet som præsidentinde for Hjælpeforeningen. Jeg var det eneste mandlige medlem af grenen. Det tog nogle år før medlemsskaren voksede. Nu har de deres egen kirkebygning – ikke på grund af noget, vi gjorde, men på grund af den kærlighed og enhed, som de har indbyrdes.

Før br. Khanakam flyttede til Mahasarakham, virkede han som distriktspræsident i Chiang Mai, en kaldelse, som han atter modtog, da han tre år senere vendte tilbage til Chiang Mai for at undervise på det lokale gymnasium.

Familien Khanakam bor i et hus uden for byen, Chiang Mai, på en familieejendom, hvor der er frugttræer og omkring en hektar rismarker. »Vi ansætter nogle folk til at dyrke risen og giver så afgrøden til min mor.« Hans forhold til sin mor er forbedret meget fra for 20 år siden, da han første gang kom i kontakt med SDH-missionærerne.

Han var via en ven blevet introduceret for de engelskklasser, som missionærerne havde. Det førte til, at han fik lektierne og blev inviteret i kirke.

»Jeg gik i gæsteklassen. Det jeg hørte der, forstod jeg slet ikke i begyndelsen. Jeg var aktiv buddhist i en familie af aktive buddhister. Men Jesu navn rørte mit hjerte. Jeg husker, at jeg som dreng havde hørt de protestantiske missionærer tale om Jesus og om kristendommen. Mine forældre og mine slægtninge kunne ikke lide de kristne og sagde grimme ting om dem og om Jesus. Jeg kunne ikke lade være med at spekulere på denne mand, Jesus. Hvad skete der med ham? Hvorfor sagde min familie kun dårlige ting om ham?

Da missionærerne fortalte mig om Jesus, besluttede jeg mig til at invitere dem hjem til min fætter, hvor jeg boede, mens jeg gik i skole. Han og hans familie lyttede til nogle af lektierne, men holdt så op.

Jeg fortsatte med lektierne og med at gå i kirke, og jeg fik til sidst et vidnesbyrd. Jeg blev døbt, da jeg var 18 år gammel.

Da jeg fortalte min mor, at jeg var blevet døbt, blev hun meget vred, og hun afskar mig fra familien. Jeg var familiens 'efternøler', med tre ældre

brødre og en ældre søster. Fra dette tidspunkt led jeg meget forfølgelse fra min familie, så jeg rejste hjemmefra.

Grenspræsidenten, der kendte til min situation, rådede mig klogt til, at hvis jeg elskede Gud, så ville jeg holde hans befalinger og vise kærlighed og respekt over for mine forældre. Herren ville velsigne mig, sagde præsidenten, hvis jeg vendte hjem og ville være et eksempel på kristen levevis for min familie.

Da jeg kom hjem, sagde min mor: 'Hvad har du brug for? En madras, puder eller noget andet? Jeg vil give dig det, men du kan ikke blive her hos os.'

Men jeg fortalte hende, at jeg elskede hende og min far og mine brødre og min søster, og at jeg ønskede at blive. Familien var meget vred, og ingen ville tale til mig. Men bortset fra at jeg gik i skole, så blev jeg hjemme og arbejdede meget hårdt på at gøre alt det, jeg kunne, i huset og på ejendommen.

Da jeg var færdig med gymnasiet, ønskede jeg at komme på universitetet. Min mor sagde: 'Sig til mig, at du ikke er mormon, og så vil jeg lade dig komme på universitetet. Hvis du siger, at du er mormon, så kommer du aldrig til at gå i skole.' Jeg sagde: 'Mor, jeg er mormon.' 'Det er nok,' sagde hun.

Jeg prøvede ikke engang at bestå optagelsesprøven.

I stedet studerede br. Khanakam ved det engelske sprogcenter i Chiang Mai og til sidst ansøgte han med succes om en stilling hos en amerikansk professor, der studerede i Thailand. Senere gik han, med sin mors tilladelse, på universitetet i Bangkok i næsten fire år.

Selv om min far døde på dette tidspunkt, var universitetet en god oplevelse for mig. Men jeg sikrede mig altid, at skoleaktiviteterne ikke forstyrrede min deltagelse i Kirken. Mine venner opmuntrede mig til at tage på mission. Selv om jeg ikke havde et personligt vidnesbyrd om at være missionær, så opmuntrede jeg andre til at blive det.

Efter universitetstiden underviste jeg i offentlige skoler for at tjene penge, og besluttede så at tage på mission. Da jeg fortalte min mor det, blev hun meget vred på mig. Hun kontaktede sin sagfører og fik mig slettet af sit testamente. Hun sagde: 'Vælg det, du ønsker. Din familie eller din kirke.' Jeg fortalte hende, at jeg ønskede at være missionær for Herren. 'Det er i orden,' sagde hun, 'men du får ingen støtte fra familien.'«

Br. Khanakam tjente i Bangkok-missionen i Thailand, hvor han »havde mange dejlige oplevelser.« En af disse oplevelser drejede sig om hans mor og hans søster. De besøgte Bangkok og br. Khanakam inviterede dem til en fireside, hvor ældste Jacob de Jager fra De Halvfjerds talte.

»Jeg blev bedt om at være oversætter. Jeg knælede sammen med ham og bad for min familie. I sin tale kom ældste de Jager med nogle komplimenter til min familie. Jeg så på min mor, og hun græd. Selv min søster, som havde været så meget imod, at jeg tilsluttede mig Kirken, at hun næsten skød mig, græd også. Efter firesiden sagde min mor, at hvis der var noget, hun kunne gøre for at hjælpe mig på min mission, så skulle jeg lade hende det vide. Jeg ved, at hun den dag blev rørt af Ånden.

Mit forhold til min familie er godt nu. De elsker mig, og de elsker min hustru og mine børn. Min mor bor i et hus ikke langt fra os.«

Mens br. Khanakam var på mission, mødte han for første gang en nykaldet søstermissionær, søster Sumamaan Srisarakham. Tre år efter sin mission, kontaktede han hende via en fælles ven, og de begyndte at korrespondere. Da de begyndte at tale om ægteskab, bad søster Srisarakham om vejledning og følte, at det var som om, at »Frelseren lagde sin hånd på mit hoved og bekræftede min beslutning om at gifte mig og få en familie.«

I øjeblikket virker søster Khanakam som hjælpeforeningspræsidentinde i distriktet og underviser i en primaryklasse i Chiang Mai Gren.

»Det, vi gør inden for vores hjems fire vægge, er det mest betydningsfulde for os og for dem, vi kan påvirke,« siger præsident Khanakam. »Et naboægtepar har f.eks. modtaget missionærlektierne og giver nu deres søn lov til at komme i kirke med os. Det er sket, fordi de har kunnet lide det, de har set i vores familie. Som familie, som sidste dages hellige, kan vi overalt gøre os selv fuldkomne ved at efterleve evangeliet.« □



»EN AF MINE MINDSTE BRØDRE DÉR ...«

Carolyn Sessions Allen

Mens de fleste af deres jævnaldrende i det sydlige Californien var ved at blive solbrændte på stranden, tilbragte de unge fra Glendora Stav i Californien deres påskeferie med at få ru hænder, ømme muskler og fødder ved at tjene i et center for hjemløse midt i Los Angeles.

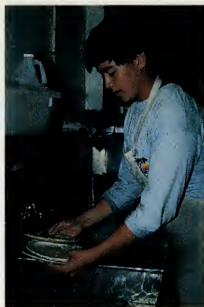
Og de ville ikke bytte denne oplevelse for nogen anden. »At tjene i dette center var det bedste, vi nogen sinde kunne have gjort i forbindelse med en ungdomskonference,« sagde Heath Hamilton, 17 år.

I begyndelsen var nogle af de unge skeptiske. Chris Walker, en præst, sagde: »Flere sagde, at det ikke kunne være en

FOTO: CAROLYN SESSIONS ALLEN







ungdomskonference, uden at vi tog på tur i bjergene eller sådan noget lignende. De, som tog med til centeret, opdagede, at det er det, evangeliet handler om – at hjælpe andre, ikke sig selv. Udtalelsen i Mosiah 2:17 gjorde virkelig indtryk på mig: 'Når I er i jeres medmenneskers tjeneste, tjener I blot Gud'«.

Jeremy Baird, en lærer, sagde: »Jeg troede ikke, at denne ungdomskonference ville blive særlig god, men det var en meget belærende oplevelse. På centret for de hjemløse talte jeg med en mand, som havde været en succesrig forretningsmand, men som nu havde mistet sit hjem og sin familie som resultat af narkotikamisbrug. Det lærte mig, at det jeg havde tænkt om alle dem, som er hjemløse, ikke er sandt.«

Nogle af de unge var lidt nervøse for at komme hen til centret, som ligger i en mindre pæn del af byen. Caroline James, en rosenpige, sagde: »Da vi første gang kom til centret, var vi bange for at stå ud af bilen. Efter at vi havde været der lidt, var det dog en god oplevelse at tale med mennesker om Kirken.«

MAD TIL SJÆLEN, MAD TIL LEGEMET

To tre-timers skiftehold, bestående af 12 unge mennesker, tog hver dag til centret for de hjemløse i Los Angeles, hvor de serverede et middagsmåltid og et aftensmåltid for næsten 600 hjemløse mennesker. De sorterede også tøj og hjalp med at forberede påskens måltider.

Desuden fyldte de unge mere end 150 påskekurve med tandbørster, tandpasta, sæbe og andre ting til den personlige hygiejne. Indsamlingskasser var blevet placeret i alle wardsbygninger og på flere officielle steder, hvori man indsamlede forskellige ting. Der var slik og tøjdyr til børnene, og kurvene blev delt ud søndag eftermiddag.

Om søndagen rejste ungdomskomiteen og lederne de 35 km fra deres hjem til centrum i Los Angeles, i to skiftehold, så ingen behøvede at gå glip af kirkemøderne. Der blev sat borde op nær centret, hvor morgenmaden blev serveret tidligt om morgenen, og hvor en traditionel påskemiddag blev serveret om eftermiddagen. Der blev serveret næsten 2.500 måltider på hvert skift.

Da det meste af serveringen var overstået, blev de unge anmodet om at synge. »Som jeg har elsket« og »Jeg er Guds kære barn« bragte tårer i alles øjne.

»Alle de hjemløse i centret har brug for mere end de måltider, vi serverede. Jeg ved, at det er evangeliet, de har brug for,« sagde Harleigh Williams, 17 år.

Efter at have serveret søndagsmåltidet sad mange af de unge rundt omkring og talte med de hjemløse. Jeff Fuller diskuterede Bibelens principper med en mand. »Dette var bestemt en af de bedste oplevelser i mit liv,« sagde han. »De er alle Guds børn. De gav mig et godt råd om at holde mig fra forskellige ting, ved at fortælle mig, hvordan de blev involveret i det.«

Selvfølgelig indeholdt ungdomskonferencen alle de traditionelle aktiviteter, som morgenmad serveret af bi-

24 unge mennesker tog til centret for hjemløse i Los Angeles, hvor de serverede måltider for næsten 600 mennesker. De sorterede også tøj og hjalp med at forberede påskens måltider.



skopper, workshops, leg og dans. Men ved den fireside, der afsluttede konferencen, var hovedtemaet i vidnesbyrdene tjenesteprojektet, og hvordan det havde påvirket de unge.

DET BEDSTE NOGEN SINDE

»Jeg ved, at I som havde en negativ indstilling til at tage derned, bestemt fik ændret denne indstilling om de trængende. Det var langt den bedste ungdomskonference, jeg nogen sinde har været med til,« sagde Lisa Summerhays, 17 år, ungdomsleder ved konferencen.

Justin Beck, den anden ungdomsleder, sagde: »Jeg ved, at menneskene på centret har problemer, men vi skal stadig værdsætte dem, fordi vor himmelske Fader elsker dem hver især.«

Becky Patterson, 17 år, var enig: »En af de ting, jeg har lært i denne uge, er, at alle er lige betydningsfulde. Det betyder ikke noget, hvem og hvor du er; vor himmelske Fader elsker dig.«

»Det vigtigste,« sagde søster Arnetus Raymond, andenrådgiver i stavens præsidentskab for Unge Piger, »er, at vi lærte, at for at udvikle kærlighed og enighed, må vi tjene. Tjeneste er nøglen. De unge lærte på nært hold betydningen af at tjene 'en af mine mindste brødre dér'«. ☐



En international
FAMILIE

Hvad har Australien, Brasilien, Canada, Tjekkoslovakiet, England, Skotland, Gibraltar, Hong Kong, Japan og Kenya til fælles?

Jesu Kristi Kirke og familien Gordon-Smith: Simon og Rostya, samt deres fire børn, David, 14 år, George, 13, Richard, 12 og Henry, 5 år.

Familien, som i sig selv er en international organisation, bor nu i Tokyo, hvor Simon arbejder for et privat selskab. Før dette arbejdede han som Kirkens repræsentant for fysiske faciliteter i Asien.

»Simons far blev født i Australien,« siger Rostya. »Hans mor blev født i Gibraltar. Hans forældre tjente i det diplomatiske korps i Kenya, da min mand blev født. Jeg blev født i Tjekkoslovakiet. Vores første søn blev født i Brasilien. De næste to sønner blev født i England, og vores fjerde søn blev født i Hong Kong. På nogle områder repræsenterer vi den internationale familie, som Kirken er.«

Simon og Rostya Gordon-Smith med deres fire børn i Komaba Park, nær deres hjem i Tokyo. Fra venstre: David (14), George (13), Henry (5) og Richard (12).

FOTO: TOKIO ONOGI

Familien Gordon-Smiths kosmopolitiske historie begyndte for mere end 20 år siden i Prag i Tjekkoslovakiet, hvor den 18-årige universitetsstuderende, Rostya, kun så lidt håb for fremtiden i sit fødeland. Hendes forældre var skilt. Hendes mor var flygtet til Østrig, og hendes far var i fængsel. Ved hans løsladelse »fortalte jeg ham, at jeg ikke længere kunne leve i Tjekkoslovakiet,« siger hun. »Jeg havde fået et glimt af friheden«. Dette »glimt af friheden« var kommet under en studenterdemonstration, hvor hun og andre i hendes generation havde besluttet sig til at efterleve idealerne for frihed og lighed på trods af den modstand, de mødte.

Rostya fik et visa, der gav hende tilladelse til at rejse til England, angiveligt for at studere engelsk. »Det var en sørgelig og ensom tid for mig,« mindes hun. »Jeg ankom til London, ude af stand til at tale engelsk, med én kuffert og fem amerikanske dollars.« Før hun rejste fra Tjekkoslovakiet, havde hun arrangeret det sådan, at hun havde et job hos en engelsk familie i London. Men efter et år hos familien, følte Rostya, at hun ønskede sig mere af livet.




16
7

Længst til venstre: Familien Gordon-Smith i deres hjem i Hong Kong.
Til venstre: Fodbold er en af de mange sportsgrene, som familien Gordon-Smiths drenge kan lide.

Nederst: En familiepyramide, som symboliserer den støtte hvert medlem af familien giver hinanden.

Med venners opmuntring ansøgte hun om tilladelse til at komme ind på Londons universitet. »For at få råd til mine studier solgte jeg aviser på en jernbanestation fra klokken 5 om morgenen til klokken 10, gik på kurser om eftermiddagen, arbejdede igen fra klokken 6 om eftermiddagen til klokken 11 om aftenen, vendte derpå hjem til mit kvistværelse for at studere og sove.«

To år senere mødte hun Simon, ligeledes studerende. En uge efter de mødtes første gang, friede han til hende. I begyndelsen tøvede Rostya. »Jeg fortalte ham, at jeg ønskede en karriere og ikke var interesseret i ægteskab eller børn. Men han blev ved.« De blev gift 18 måneder senere. Begge fik eksamen samme år, Simon som civilingeniør og Rostya i østeuropæiske studier. Simons første job var i Skotland.

To år senere kom Simon hjem fra arbejde og spurgte Rostya, om hun kunne tænke sig at flytte til Brasilien på en opgave for firmaet. »Hvornår?« spurgte hun.

»I morgen,« svarede han. De var snart i Santos i Brasilien, hvor Simon begyndte at arbejde ved olieledningerne langs kysten. De vidste, at en ny fase i deres liv var begyndt. Men den virkelige forandring var endnu ikke kommet.

Det unge par tilsluttede sig hurtigt en klub for udlændinge, hvor Rostya følte sig tiltrukket af en gruppe kvinder, der syntes begejstrede og åbne. Da Rostya præsenterede sig selv, sagde en af kvinderne: »'Gordon-Smith' lyder temmelig engelsk, men det gør 'Rostya' ikke.« »Det er fordi jeg er tjekkisk,« svarede Rostya. Til Rostyas overraskelse begyndte kvinden at tale tjekkisk. Rostya havde lige mødt Zaza, født tjekke, men opvokset i Brasilien og gift med en amerikaner, Don Clark.

Familien Clark og familien Gordon-Smith blev snart venner, gik i biografen sammen, spillede tennis og besøgte hinanden. En dag ringede to SDH-missionærer på hos familien Clark, mens Rostya var der. »Jeg vidste ikke på dette tidspunkt, at de var missionærer,« siger Rostya. »De var bare to unge mænd med kort hår, skjorte og slips. Jeg spurgte dem, hvem de arbejdede for, fordi jeg gik ud fra, at alle udlændinge arbejdede for et firma. De gav mig et meget diffust svar. De sagde, at de arbejdede for en kirke, og de besøgte folk og læste skrifterne sammen med dem i deres hjem. Jeg syntes, at det lød meget underligt dengang.«

Don og Zaza Clark, som var medlemmer af Kirken, begyndte at tale med familien Gordon-Smith om evangeliet. Snart inviterede familien Clark deres venner til at komme med dem til et kirkemøde. Det var faste- og vidnesbyrdmøde. »Det var chokerende for mig,« siger Rostya. »Alt, hvad jeg kunne se, var, at alle græd, mænd, kvinder og børn. Det var meget, meget pinligt for mig og også for min mand. Da Don Clark spurgte mig, hvad jeg syntes om mødet, så jeg på ham og svarede: 'Det ligner massehysteri.'«

Kort tid efter inviterede Don og Zaza Simon og Rostya til en områdekonference i São Paulo, hvor præsident Spencer W. Kimball bekendtgjorde opførelsen af templet i Brasilien. Rostya var imponeret over den kærlighed, de sidste dages hellige viste deres profet. Efter konferencen indvilligede familien Gordon-Smith i at modtage missionærlektierne.

Der skete ikke særlig meget før lektien om omvendelse. »Jeg var god til at retfærdiggøre alle mine handlinger,« siger Rostya, »men på en eller anden måde syntes omvendelsesprocessen at være logisk for mig.« Hun opdagede, at hun tænkte på omvendelse, ja, hun skrev endog forsoningsbreve. »Men da missionærerne bad mig om at bede om omvendelsesprincippet, sagde jeg: 'Hvordan kan jeg bede, hvis jeg ikke tror på, at Gud er til?' 'Hvordan vil du finde ud af, om der bor nogen oppe på tiende

Mens de boede i Hong Kong, spillede den 13-årige David Gordon-Smith på et fodboldhold, der blev trænet af hans far, Simon. Simon, som har virket som wardsmissionsleder og primarylærer, var i biskoprådet i sit ward i Victoria i Hong Kong Stav, på det tidspunkt, hvor familien flyttede til Tokyo.

etage,' spurgte de, 'hvis du ikke ringer på? Ring på, og se om der er nogen, der svarer.'

Jeg tænkte over det, de sagde, mens jeg en dag stod og vaskede op. Jeg besluttede mig til at følge deres forslag. Jeg knælede ned og sagde: 'Himmelske Fader,' og en bølge af varme omgav mig. Jeg begyndte igen: 'Himmelske Fader,' og varmen intensiveredes. Jeg følte mig omgivet af kærlighed og tryghed for første gang i mange år. Jeg stillede alle spørgsmålene: 'Er dette den sande kirke?' 'Er Joseph Smith en profet?' 'Er Mormons Bog sand?' Svarene var bekræftende ved Åndens magt.

Jeg ringede til min veninde, Zaza Clark. 'Jeg har fået det! Jeg har fået det!' græd jeg. 'Hvad har du fået?' spurgte hun forskrækket. 'Et vidnesbyrd!' udbrød jeg.«

Rostya og Simon planlagde at blive døbt efter en stavskonference. Under konferencen kaldte ældste James E. Faust fra De Tolv Apostles Kvorum på medlemmer fra forsamlingen til at bære vidnesbyrd. Han gjorde tegn til, at Rostya skulle komme op på forhøjningen. Med Don Clark, som oversatte til portugisisk, bar hun sit vidnesbyrd på engelsk. Da hun var færdig, løb tårerne ned ad hendes ansigt. »Ved slutningen, da jeg sagde 'Amen', vendte Don Clark sig imod mig og sagde smilende: 'Det forstår jeg ikke. Hvorfor dette massehysteri?'«

Før familien Gordon-Smith forlod Brasilien præsenterede de deres venner, Richard og Sally Hardwick for Kirken. Da Richard på et tidspunkt blev alvorligt skadet, og skulle opereres, fulgte familien Gordon-Smith med Sally til hospitalet. Rostya sagde: »Simon, jeg ville ønske, at du ville give Richard en velsignelse.« Sally spurgte: »Hvad er en velsignelse?« Velsignelsen blev givet og opfyldt. Familien Hardwick tilsluttede sig Kirken.

Fra Brasilien flyttede familien Gordon-Smith til Vancouver i British Columbia i Canada, hvor Simon arbejdede på et andet olieledningsprojekt. Da projektet var færdiggjort i 1985, var vejen åben for Simon, så han sammen med sin familie kunne flytte til Hong Kong og arbejde for Kirken. Simon førte tilsyn med opførelsen af kirkebygninger i området i Asien – Hong Kong, Thailand, Indonesien, Singapore og Malaysia. Han sørgede også for ledelseshjælp for Japan og Korea.

På dette tidspunkt gjorde politiske ændringer det muligt for Rostya at komme hjem for første gang i 22 år. »Jeg kan ikke beskrive mine følelser,« siger hun. »Jeg ved, at den nye bølge med frihed og oplysning vil bringe evangeliet ind i folkets liv, og så vil de få virkelig frihed.«

De fire drenge nyder at rejse og har lært at tilpasse sig. Rostya kalder dem »verdensborgere«. »Vi har opdaget, at de har lært at udvise tolerance og accept over for andre mennesker, kulturer og religioner,« siger hun. David synger og spiller klaver. Han elsker fodbold og svømning. Han vil gerne være advokat eller forretningsmand. Han bærer sit vidnesbyrd om evangeliet ved næsten hvert eneste vidnesbyrdmøde. George synger også og spiller klaver. Han er gymnast. Han vil gerne være læge og tage på mission i Tjekkoslovakiet. Han fik et vidnesbyrd om evangeliet ved at bede, efter at han havde læst i Mormons Bog. Richard tegner og er god til matematik. Han spiller også klaver og er gymnast. Han vil gerne være arkitekt. Henry prøver at efterligne den bror, han er sammen med.

Rostya siger, at deres mange oplevelser i alle dele af verden har hjulpet hendes familie til bedre at forstå, hvem de er. »Jeg opdrager mine sønner efter begrebet om, at vi alle er lige,« siger hun. »Det betyder ikke noget, hvilket køn, du er, eller hvilken nationalitet, du har. Jeg tror fuldt og fast på det. Jeg lærer dem, at verden er meget lille, og at vi med kærlighed og med evangeliet kan overvinde alt det onde.« □


CELTIC

Tilbage til Tjekkoslovakiet

Rostya Gordon-Smith

Juli 1990: Jeg var kommet hjem. Jeg var tilbage i Prag, i mit fødeland Tjekkoslovakiet – et land, som jeg 22 år tidligere havde forladt. Jeg forlod det, fordi jeg ikke kunne acceptere den daværende tids politiske klima. Nu, i løbet af få måneder, var der sket en overvældende ændring i landet, og jeg kunne frit vende tilbage.

Jeg tror, at jeg havde forventet at føle det samme, som jeg havde følt så mange år før. Men jeg følte mig som turist. Alt syntes mindre og mere forhutlet, og jeg havde det som om, jeg havde mistet min families og min barndoms rødder.

Men nogle få dage efter jeg var ankommet, følte jeg pludselig, da jeg gik ned ad en travl gade, et slægtskab med folk omkring mig. Jeg var blandt mit eget folk. En følelse af kærlighed og samhørighed overvældede mig, og jeg følte glæden ved den frihed, folket havde fået efter 45 års streng kontrol.

Det var spændende at mødes med familie og venner og fortælle dem, hvad jeg havde lavet, siden jeg rejste, og at fortælle dem om evangeliet. Ved et møde jeg havde med forhenværende skolekammerater, forklarede jeg, at jeg var medlem af Kirken, og jeg bar mit vidnesbyrd for dem. Jeg gav dem hver især en Mormons Bog sammen med det andet kirkelitteratur, der var tilgængeligt på tjekkisk, og jeg henviste dem til missionærerne. Jeg fortalte dem, at når de nu havde frihed til at vælge, så ville det bedste, de kunne gøre for sig selv og deres familie, være at vælge at acceptere evangeliet. »Hvis I skal opbygge et nyt hjem,« fortalte jeg dem, »så begynd med et godt, solidt grundlag.«

Jeg deltog ivrigt i Kirkens møder i Prag, hvor medlemmerne mødtes i et lejet lokale. De var meget glade for at kunne samles offentligt og åbent tale om evangeliet med slægtninge og venner.

Min ældste søn, David, fik mulighed for at omdele nadveren, og senere ved et vidnesbyrdmøde, efter vi var kommet hjem, fortalte han, at oplevelsen fik ham til at forstå de ansvar og velsignelser, der var forbundet med præstedømmet.

Det var en særlig dejlig oplevelse for mig at mødes med mine søstre. En af dem, Ilona Kebrt, og hendes datter, Olga, gik med mig i kirke. Olga var meget imponeret over fuldtidsmissionærernes udseende og opførsel. »Jeg har aldrig set drenge på min alder opføre sig sådan og se sådan ud,« sagde hun. »De ser ud som om, de kommer fra en anden verden.«

Vi fik mulighed for at mødes med præsident og søster Richard W. Winder. Han er den første missionspræsident i Tjekkoslovakiet siden tiden før anden verdenskrig. Min søster var meget videbegærlig med hensyn til præsident og søster Winder, om det liv, de havde ladt bag sig i Salt Lake City for at være på mission, deres fordringsløse måde at leve på i Tjekkoslovakiet, og den kærlighed, de viste folk. Hun følte deres ånd og græd.

Fem dage før jeg skulle forlade Tjekkoslovakiet og rejse hjem, informerede præsident Winder mig om, at præsident Gordon B. Hinckley fra Det Første Præsidentskab skulle besøge Tjekkoslovakiet og afholde et møde i Brno, 160 km fra Prag. Præsident Winder spurgte mig, om jeg kunne tænke mig at komme til mødet og være oversætter for præsident Hinckley. Jeg accepterede, og sammen med Ilona kørte jeg til Brno.

Dette møde var højdepunktet af mit besøg. Sammen med præsident Hinckley var søster Hinckley og præsident Hans B. Ringger, præsident for Europa-området, søster Ringger, præsident og søster Winder og mine brødre og søstre i evangeliet. Præsident Hinckley forstod, hvor nervøs jeg var for at skulle være oversætter og oversætte kirketerminologien til tjekkisk, og han var meget hensynsfuld. Det var en meget åndelig oplevelse for os alle.





Min søster tog ikke øjnene væk fra ham, og hendes ansigt strålede imod mig fra forsamlingen.

Siden mit besøg har jeg hørt, at de evangeliske frø, jeg såede, er begyndt at bære frugt. Min niece, Olga, er blevet døbt, og hun bor nu hos en familie i London. Hun skrev til mig: »Da du besøgte os, hørte jeg dig bære vidnesbyrd om evangeliet. Selv om jeg ikke helt forstod, hvad du mente, så ville jeg gerne vide mere. Som medlem af Kirken ved jeg det nu. Jeg føler, at jeg er vokset i visdom, ud over min alder. Jeg forstår meningen med livet, og for første gang ved jeg, hvad jeg skal gøre.«

Ved at vende tilbage til Tjekkoslovakiet fandt jeg min familie og venner – rødder, som jeg troede, jeg havde mistet. Og det er gået op for mig, at det grundlæggende ønske efter sandheden aldrig vil dø. Jeg er sikker på, at evangeliet vil spredes i Tjekkoslovakiet, og at de tjekkiske og slovakiske hellige vil indtage deres rette pladser i Kirkens verdensomspændende familie. □

Øverst: Da søster Rostya Gordon-Smith i 1990 vendte tilbage til Tjekkoslovakiet, mødtes hun med præsident og søster Richard W. Winder. Til venstre: Rostya sammen med sin søster, Ilona, og præsident og søster Hinckley. Rostya var oversætter for præsident Hinckley ved et kirkemøde i Brno. Hun virker i øjeblikket som lærer i åndelig livsførelse i Hjælpeforeningen i Tokyo 2. ward.

KØR UD I HØJRE KØREBANE

Victor Miguel Bottari

Det var en regnfuld dag i marts 1988. Jeg skulle til mekanikeren med min bil, fordi katastrofeblinket og blinklyset ikke virkede. Da jeg skulle til at køre ud på motorvejen, følte jeg en stærk tilskyndelse til, at jeg skulle køre ud i højre kørebane, hvor trafikken var langsommere. Men da jeg kom ud på kørebanen, endte jeg på en eller anden måde i den venstre kørebane – den med den hurtige trafik.

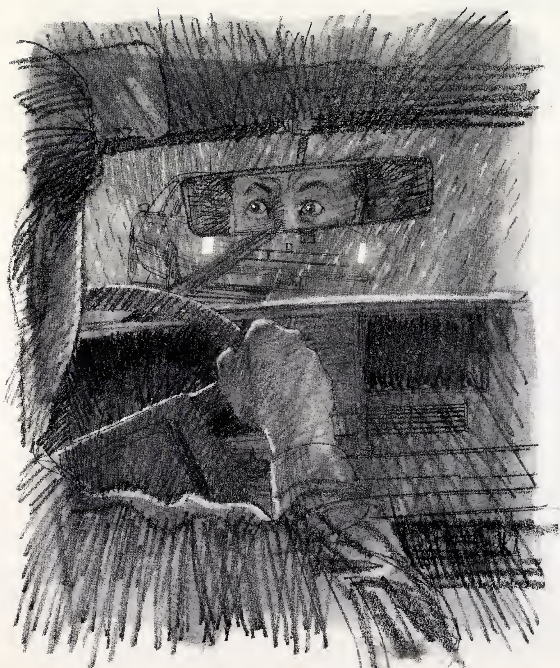
Jeg kørte omkring 70 km i timen, da jeg kørte rundt i et sving og så en bil, der holdt foran mig i min kørebane.

Mange tanker gik igennem mit hoved. Jeg tænkte på at tænde mit højre blinklys, så trafikken bag mig kunne se, at jeg ønskede at skifte kørebane, men blinklyset virkede ikke. Jeg tænkte på at bremse og dreje til højre, men der var en lastbil i kørebanen lige til højre for mig. Og til venstre var en lang, mudret rabat.

Da jeg ikke vidste, hvad jeg ellers skulle gøre, trådte jeg på bremsen. På trods af den våde, glatte vej, stoppede min bil nogle få meter bag den holdende bil i min kørebane.

Da jeg kom ud i regnen og signalerede til de andre biler og lastbiler, som kom rundt i svinget, takkede jeg vor himmelske Fader, fordi jeg ikke var kommet noget til. Jeg bad også om hans tilgivelse for ikke at lytte til den advarsel, han havde sendt mig.

Jeg havde fået en lektie om at lytte til Helligåndens tilskyndelser, en lektie, jeg aldrig vil glemme. □



ILLUSTRERET AF LARRY WINBORG



»Alma og Amulek« af Gary L. Kapp

Alma og Amulek blev uretfærdigt sat i fængsel, frataget deres tøj, bundet og hånet af deres forfølgere. »Efter at de på denne måde havde lidt i mange dage«, besvarede Herren Almas bøn om udfrielse. Deres lænker blev brudt, »og jorden rystede stærkt, og fængselets mure revnede, så de faldt til jorden;



Efter godkendelse af Det Første Præsidentskab, fik jeg det privilegium at indvie Ungarn på Gellért-bjerget i Budapest« (herover), fortæller ældste Russell M. Nelson fra De Tolv Apostles Kvorum. I en særlig artikel gennemgår ældste Nelson den virkning de nylige historiske begivenheder i Midt- og Østeuropa havde på Kirken. Se »Drama på den europæiske scene,« side 8.

92985 110
DANISH